

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE

nr. _____

din _____ 2022

cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții și al Regulamentului cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții

În temeiul lit. c) și lit. d) art. 22 din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.6-12, art.44), art.16 din Legea nr.71/2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.70-73, art.314), art.16 din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și art. 27, alin. b) al Legii nr. 185/2020 cu privire la sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se creează Registrul de stat al contravențiilor, format de Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții.

2. Se aprobă:

1) Conceptul Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, conform anexei nr. 1;

2) Regulamentul cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, conform anexei nr. 2.

3. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 493/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind evidența contravențiilor în domeniul circulației rutiere și asigurarea accesului titularului permisului de conducere la informația despre punctele de penalizare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, Nr. 127-130, art. 554).

4. Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limita mijloacelor financiare prevăzute în bugetul de stat pentru Ministerul Afacerilor Interne și altor mijloace, conform legislației.

5. Prezenta Hotărâre intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Natalia GAVRILIȚĂ

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Ana REVENCO

Ministrul finanțelor

Dumitru BUDIANSCHI

CONCEPTUL

Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții

Introducere

În contextul analizei cadrului legislativ, precum și a consistenței, plenitudinii și integrității a evidenței informației cu caracter contravențional pe teritoriul Republicii Moldova, s-a constatat că unele structuri de stat ale țării dețin sisteme informaționale proprii, în urma activității cărora sînt create anumite resurse informaționale segmentate.

O asemenea dezintegrare a resurselor informaționale în domeniul respectiv nu permite utilizarea eficientă a informației stocate în scopul combaterii fenomenului contravențional. Pentru soluționarea situației existente este necesară crearea resursei informaționale unice ale tuturor organelor și instituțiilor de stat, care sunt în drept să examineze cauzele contravenționale în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova.

Centralizarea informației cu caracter contravențional în Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții (în continuare – Sistem) va permite asigurarea funcționării eficiente a tuturor organelor și instituțiilor de stat, investite cu atribuții de constatare și/sau soluționare a cauzelor contravenționale, ameliorarea considerabilă a interacțiunii lor, utilizarea mai amplă a informației colectate în scopul prevenirii și contracarării fenomenului contravențional.

Instituirea unui Sistem unic de evidență a contravențiilor va garanta posibilitatea furnizării conducerii țării, ministerelor și departamentelor interesate, precum și organelor de urmărire penală, a informației operative și statistice exacte privind contravențiile comise pe teritoriul Republicii Moldova.

Legiuitorul, prin aprobarea Legii nr. 185/2020, a oferit baza legislativă pentru instituirea și reglementarea Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Sistemul reprezintă un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, mijloace tehnice de program și metodologii, aflate în interconexiune și destinate evidenței contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții; păstrării, prelucrării și utilizării informațiilor cu caracter

contravențional în cadrul Sistemului, precum și automatizării proceselor și fluxurilor de lucru specifice domeniului combaterii fenomenului contravențional.

2. Noțiunile principale, utilizate în prezenta Concepție, au semnificația reglementată în Legea nr. 185/2020 cu privire la Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, Codul contravențional nr.218/2008 și Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.

3. Sistemul are drept scop formarea și ținerea Registrului de evidență a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții ca resursă informațională în domeniul contravențional, fiind destinat organelor abilitate cu funcții de constatare, examinare și/sau soluționare a contravențiilor.

4. Obiectivele Sistemului:

1) dezvoltarea unei soluții tehnice flexibile și moderne, care permite formarea bazei naționale de date care cuprinde totalitatea informațiilor contravenționale;

2) automatizarea procesului de sistematizare, ordonare, diseminare a informației cu caracter contravențional;

3) oferirea unui mediu de lucru securizat;

4) posibilitatea de a genera date statistice și rapoarte personalizate în baza informațiilor contravenționale stocate;

5) oferirea suportului informațional organelor de urmărire penală și celor ce efectuează activitatea specială de investigații;

6) acces facilitat la sistemele informaționale de stat prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect;

7) implementarea procedurilor de control al accesului la date și asigurarea securității și confidențialității maxime a masivelor de date și a utilizatorilor.

5. Sarcinile de bază ale Sistemului sunt:

1) stocarea și evidența informației cu caracter contravențional, conținute în documentele emise pe marginea examinării cauzelor contravenționale de către Participanți, cu asigurarea unei interfețe unice de evidență a informației cu caracter contravențional;

2) asigurarea evidenței executării sancțiunilor contravenționale sub formă de amendă;

3) asigurarea atribuirii automatizate a conturilor respective pentru sumele achitate pentru amenzile contravenționale aplicate;

4) evidența agenților constatați ai Participanților;

5) crearea și reînnoirea nomenclatoarelor necesare evidenței informației cu caracter contravențional;

6) furnizarea mecanismului de identificare a persoanelor anunțate în căutare;

7) colectarea, acumularea și formarea informației statistice și generarea de rapoarte personalizate;

8) sporirea calității asigurării informaționale a activității organelor abilitate cu funcții de constatare, examinare și/sau soluționare a contravențiilor prin asigurarea interconexiunii cu alte sisteme informaționale de stat;

9) asigurarea securității și integrității informaționale.

6. Principiile fundamentale ale Sistemului:

1) principiul legalității, care presupune crearea și exploatarea Sistemului în conformitate cu legislația națională;

2) principiul veridicității datelor, care presupune că informația stocată în Sistem este conformă cu înscrisurile din actele de evidență pe care aceasta o reprezintă;

3) principiul integrității datelor, care presupune păstrarea conținutului și interpretarea univocă în condițiile unor acțiuni accidentale. Integritatea datelor se consideră a fi păstrată dacă datele nu au fost denaturate sau distruse;

4) principiul identificării de stat a obiectelor informaționale, care presupune atribuirea unui număr unic de identificare fiecărui obiect informațional supus înregistrării în Sistemul (identificator unic);

5) principiul controlului formării și utilizării Sistemului, care presupune asigurarea prin intermediul unui set de măsuri organizatorice și tehnice de program a calității informației, precum și a accesului operativ și comod la aceasta, în conformitate cu nivelurile de acces atribuite utilizatorilor;

6) principiul securității informaționale, care presupune asigurarea integrității și confidențialității informației, precum și eficienței măsurilor de protecție a datelor împotriva pierderii, denaturării, distrugerii și utilizării neautorizate;

7) principiul modularității și scalabilității, care presupune posibilitatea dezvoltării Sistemului fără modificarea componentelor create anterior;

8) principiul compatibilității, care presupune posibilitatea interacțiunii Sistemului cu alte sisteme informaționale automatizate existente;

9) principiul conformității prelucrării datelor cu caracter personal, care presupune prelucrarea datelor cu caracter personal ale persoanelor în privința cărora au fost pornite procese contravenționale și proprietarilor (posesorilor) mijloacelor de transport, în conformitate cu prevederile art. 4 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;

10) principiul actualizării datelor, care se referă la un proces riguros și continuu prin care se asigură că la toate etapele ciclului vital al informațiilor prelucrate în Sistem, acestea reflectă cu precizie starea reală.

7. Cadrul normativ-juridic al Sistemului este întemeiat pe legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, incluzând:

1) Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, Nr. 78, art. 140);

2) Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, Nr. 88-90, art. 664);

3) Legea nr. 1069/2000 cu privire la informatică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, Nr. 73-74, art. 547);

4) Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699);

5) Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, Nr. 6-12, art. 44);

6) Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1743/2004 privind edificarea societății informaționale în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, Nr. 50-52, art. 300);

7) Hotărârea Guvernului nr. 562/2006 cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, Nr. 79-82, art. 591);

8) Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, Nr. 95-97, art. 335);

9) Legea nr. 71/2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, Nr. 70-73, art. 314);

10) Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 441-451, art. 879);

11) Ordinul viceministrului dezvoltării informaționale nr. 94/2009 cu privire la aprobarea unor reglementări tehnice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, Nr. 58-60, art. 232);

12) Hotărârea Guvernului nr. 1123/2010 privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, Nr. 254-256, art. 1282);

13) Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, Nr. 170-175, art. 492);

14) Hotărârea Guvernului nr. 710/2011 cu privire la aprobarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, Nr. 156-159, art. 780);

15) Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, Nr. 4-8, art. 2);

16) Legea nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, Nr. 174-177, art. 397);

17) Hotărârea Guvernului nr. 405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.147-151, art.445);

18) Hotărârea Guvernului nr. 708/2014 privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, Nr. 261-267, art. 756);

19) Hotărârea Guvernului nr.128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, Nr. 47-78, art. 145);

20) Cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 109-118 art. 277) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, Nr. 109-118, art. 277);

21) Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, Nr. 295-308, art. 452);

22) Hotărârea de Guvern nr.684/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale (sechestrare) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, Nr. 384-395, art. 1020);

23) Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (Mconnect) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, Nr. 132-138, art. 254);

24) Legea nr. 185/2020 cu privire la Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, Nr. 259-266, art. 553);

25) Hotărârea Guvernului nr. 376/2020 pentru aprobarea Conceptului serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.149-151, art.476);

26) Hotărârea Guvernului nr. 712/2020 cu privire la serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, Nr. 267-271, art. 879);

27) Hotărârea Guvernului nr. 375/2020 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice” (MPower) și a Regulamentului privind modul de tinere a Registrului împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, Nr. 153-158, art. 507).

8. La elaborarea și implementarea SIA „ECPSC” se vor respecta următoarele standarde tehnice în materie de dezvoltare a soluțiilor informatice:

1) Standardul Republicii Moldova SM EN ISO/IEC 27002:2017;

2) Standardul Republicii Moldova SM ISO/CEI 12207:2014 „Ingineria sistemelor și software-ului. Procesele ciclului de viață al software-ului”;

3) Standardul Republicii Moldova SM ISO/CEI/IEEE 15288:2015 „Ingineria sistemelor și software-ului. Procesele ciclului de viață al sistemului”.

Capitolul II

SPAȚIUL FUNCȚIONAL AL SISTEMULUI

9. Funcțiile de bază ale Sistemului sunt:

1) formarea resursei informaționale (Registrul de stat al contravențiilor). Funcțiile de bază în procesul de formare a bazei de date a Sistemului sunt înregistrarea, actualizarea datelor și schimbarea statutului obiectului.

2) organizarea accesului la date. Datele conținute în banca de date a Sistemului sunt puse la dispoziția participanților pentru organizarea procesului de schimb informațional. Fiecare utilizator de date al Sistemului va accesa și va utiliza aceste date numai în scopuri legale în conformitate cu drepturile de utilizator atribuite.

3) asigurarea multilaterală a funcționării Sistemului. Funcția respectivă presupune o interacțiune și integrare cu alte sisteme informaționale de stat sau servicii electronice guvernamentale;

4) interoperabilitatea. Schimbul de date este asigurat prin platforma de interoperabilitate (MConnect) cu toate registrele de stat cu care autoritățile publice interacționează;

5) asigurarea calității informației, care se realizează prin crearea și menținerea componentelor sistemului de calitate;

6) administrarea informațională, care include următoarele acțiuni:

a) administrarea rolurilor și drepturilor utilizatorilor;

b) administrarea nomenclatoarelor;

d) alte activități de administrare și acces la funcționalitățile Sistemului;

7) protecția și securizarea informațiilor la toate etapele de formare a băncii de date a Sistemului;

8) mentenanța. Sistemul trebuie asigurat în permanență cu suportul și mentenanța necesară conform nivelului agreat de servicii (SLA).

10. Funcțiile specifice ale Sistemului sunt:

1) colectarea, înregistrarea, prelucrarea, păstrarea și actualizarea informației cu caracter contravențional, precum și arhivarea acțiunilor realizate în cadrul Sistemului;

2) asigurarea la nivel de stat a evidenței unice:

a) a contravențiilor și a persoanelor care au săvârșit contravenții, precum și a hotărârilor și deciziilor emise în cauzele contravenționale;

b) a cauzelor contravenționale;

c) a informațiilor cu caracter contravențional;

3) asigurarea cu informație operativă și statistică a organelor de stat și a autorităților publice;

4) asigurarea schimbului de informații cu caracter contravențional dintre agenții constatori și alte autorități publice, în limita competenței, precum și organe similare din alte țări cu care au fost încheiate acorduri respective;

5) supravegherea respectării disciplinei de înregistrare și evidență a contravențiilor și a persoanelor care au săvârșit contravenții, a altei informații cu caracter contravențional, precum și furnizarea informației pentru elaborarea și realizarea măsurilor de reacționare oportună la tendințele și manifestările negative;

6) asigurarea suportului organizatoric pentru activitatea agenților constatori care exercită nemijlocit funcțiile de evidență a informației cu caracter contravențional;

7) asigurarea funcționării complexului tehnic de program și a rețelilor informaționale utilizate în cadrul Sistemului.

11. Sistemul include următoarele contururi funcționale:

1) evidenței automatizate a contravențiilor și a persoanelor care le-au comis;

2) evidenței punctelor de penalizare atribuite, pentru comiterea contravențiilor din domeniul circulației rutiere;

3) evidenței automatizate a persoanelor și automobilelor anunțate în căutare;

4) gestionării nomenclatoarelor Sistemului;

- 5) evidenței agenților constatatori în cadrul Sistemului;
- 6) gestionării utilizatorilor și rolurilor utilizatorilor Sistemului;
- 7) conturilor;
- 8) generării rapoartelor statistice personalizate;
- 9) generării cazierelor contravenționale;
- 10) gestionării actelor de evidență;
- 11) gestionării documentelor rebutate.

12. Conturul evidenței automatizate a contravențiilor și a persoanelor care le-au comis presupune:

- 1) evidența conținutului procesului-verbal cu privire la contravenție privind:
 - a) data întocmirii;
 - b) datele agentului constatator care l-a întocmit;
 - c) numele, prenumele, patronimicul, data nașterii, codul personal, domiciliul, funcția contravenientului;
 - d) numărul permisului de conducere deținut (dacă este aplicabil);
 - e) data, ora și locul comiterii contravenției;
 - f) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;
 - g) marca, numărul de înmatriculare, categoria mijlocului de transport;
 - h) organul emitent al procesului-verbal cu privire la contravenție;
 - i) organul sau autoritatea în care se expediază procesul-verbal cu privire la contravenție;
 - j) decizia aplicată asupra cazului;
 - k) data și organul aplicării;
 - l) suma amenzii aplicate și celei achitate;
 - m) numărul punctelor de penalizare aplicate;
 - n) termenul privării de dreptul de a conduce mijloace de transport sau de alt drept;
 - o) alte informații cu privire la executarea sau anularea deciziei aplicate.
- 2) evidența conținutului deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator și deciziei asupra cauzei contravenționale privind:
 - a) data întocmirii;
 - b) datele agentului constatator care l-a întocmit;
 - c) numele, prenumele, patronimicul, data nașterii, codul personal, domiciliul, locul de muncă, funcția contravenientului;
 - d) numărul permisului de conducere deținut (dacă este aplicabil);
 - e) data, ora și locul comiterii contravenției;
 - f) esența și calificarea contravenției;
 - g) marca, numărul de înmatriculare, apartenența mijlocului de transport;
 - h) organul emitent al procesului-verbal cu privire la contravenție;
 - i) organul sau autoritatea în care se expediază procesul-verbal cu privire la contravenție;
 - j) decizia aplicată asupra cazului;
 - k) data și organul aplicării;

- l) suma amenzii aplicate și celei achitate;
 - m) numărul punctelor de penalizare aplicate;
 - n) termenul privării de dreptul de a conduce mijloace de transport;
 - o) alte informații cu privire la executarea sau anularea deciziei aplicate.
- 3) evidența conținutului raportului privind înregistrarea contravenției:
- a) data întocmirii;
 - b) datele agentului constatatator care l-a întocmit;
 - c) numele, prenumele, patronimicul, data nașterii, codul personal, domiciliul, locul de muncă, funcția persoanei, în privința căreia a fost pornit proces contravențional (dacă este identificat);
 - d) numărul permisului de conducere deținut (dacă este aplicabil);
 - e) data, ora și locul comiterii contravenției;
 - f) esența și calificarea contravenției;
 - g) marca, numărul de înmatriculare, apartenența mijlocului de transport;
 - h) organul emitent al raportului;
 - i) organul sau autoritatea în care se expediază raportul;
 - j) decizia luată asupra cauzei.

13. Conturul evidenței punctelor de penalizare atribuite, pentru comiterea contravențiilor din domeniul circulației rutiere – evidența punctelor de penalizare aplicate în baza sancțiunilor contravenționale;

14. Conturul evidenței automatizate a persoanelor și automobilelor anunțate în căutare - evidența informației despre persoanele aflate în căutare și automobile anunțate în căutare, data și motivul anunțării, inițiatorul căutării;

15. Conturul gestionării nomenclatoarelor Sistemului conține instrumentele de creare și modificare a listelor interne a valorilor ce vor fi introduse în acte de evidență în procesul utilizării Sistemului, pentru evitarea erorilor umane. Acestea includ, dar nu se limitează la, articolele Codului contravențional, prevederilor actelor normative, lista instituțiilor, organelor de stat, municipii, orașe, străzi;

16. Conturul evidenței agenților constatatatori în cadrul Sistemului este destinat formării nomenclatorice a funcționarilor Participanților la Sistem, abilitați să constate/soluționeze contravenții/cauzele contravenționale, cu acordarea numărului unic de evidență fiecărui funcționar. Conturul permite crearea structurilor interne, în funcție de organigrama fiecărui organ/instituții participante la Sistem;

17. Conturul gestionării utilizatorilor și rolurilor utilizatorilor Sistemului conține informații de bază despre toți utilizatorii acestuia, grupurile de utilizatori și nivelurile de acces. Fiecărui utilizator îi este atribuit un singur rol;

18. Conturul „Conturi” asigură setarea și utilizarea IBAN-urilor Participanților la Sistem pentru asigurarea virării automatizate a amenzilor și cheltuielilor achitate către conturile respective prin intermediul Platformei guvernamentale de plăți electronice „MPay”;

19. Conturul generării cazierelor contravenționale oferă posibilitatea creării automatizate a cazierelor contravenționale, în baza informațiilor stocate în Sistem, precum și gestionarea seriilor și numerelor blanchetelor utilizate pentru imprimarea acestora și evidența cazierelor perfectate;

20. Conturul generării rapoartelor statistice personalizate permite crearea rapoartelor statistice depersonalizate, cu/fără aplicarea anumitor filtre de dezagregare (data, instituție, articol, grup agenți, per agent și altele);

21. Conturul gestionării actelor de evidență este destinat generării numerelor unice al actelor de evidență, atribuirii acestora după structurile ierarhice ale agenților constatatari;

22. Conturul gestionării documentelor rebutate – permite evidența și gestionarea actelor de evidență trecute la rebut.

Capitolul III. STUCTURA ORGANIZATORICĂ A SISTEMULUI

23. Subiecții raporturilor juridice aferenți creării și ținerii Sistemului sunt:

- a) Proprietarul;
- b) Posesorul;
- c) Deținătorul;
- d) Utilizatorii Sistemului;
- e) Administratorul tehnic.

24. Proprietarul Sistemului este statul, care își realizează dreptul de proprietate, gestionare și utilizare a datelor din acesta.

25. Posesorul Sistemului este Ministerul Afacerilor Interne. Sistemul este înscris în Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat.

26. Drepturile și obligațiile Posesorului Sistemului sunt stabilite în conformitate cu Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.

27. Deținătorul Sistemului este Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne.

28. Participanții Sistemului sunt autoritățile competente să constate contravenții, să examineze și să soluționeze cauzele contravenționale, potrivit prevederilor Codului contravențional.

29. Utilizatorii Sistemului sunt:

1) administrator național - are acces la toate informațiile/contururile din sistem;

2) administrator local - are acces la următoarele contururi, în funcție de competențele funcționale ale acestuia:

a) conturul evidenței automatizate a contravențiilor și a persoanelor care le-au comis;

b) conturul evidenței punctelor de penalizare atribuite, pentru comiterea contravențiilor din domeniul circulației rutiere;

c) conturul evidenței automatizate a persoanelor și automobilelor anunțate în căutare;

d) conturul generării rapoartelor statistice personalizate;

e) conturul gestionării actelor de evidență;

f) conturul gestionării documentelor rebutate.

3) registrator (persoana responsabilă de evidența contravențiilor) - are acces la următoarele contururi, în funcție de competențele funcționale ale acestuia:

a) conturul evidenței automatizate a contravențiilor și a persoanelor care le-au comis;

b) conturul evidenței punctelor de penalizare atribuite, pentru comiterea contravențiilor din domeniul circulației rutiere;

c) conturul evidenței automatizate a persoanelor și automobilelor anunțate în căutare.

4) utilizator de vizualizare – are acces la următoarele contururi, cu restricționarea de a introduce careva date și a modifica datele introduse:

a) conturul evidenței automatizate a contravențiilor și a persoanelor care le-au comis;

b) conturul evidenței punctelor de penalizare atribuite, pentru comiterea contravențiilor din domeniul circulației rutiere;

c) conturul evidenței automatizate a persoanelor și automobilelor anunțate în căutare;

d) conturul generării rapoartelor statistice personalizate.

30. Administratorul tehnic al Sistemului este Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, care își realizează atribuțiile în conformitate cu cadrul normativ în materie de administrare tehnică și menținere a sistemelor informaționale de stat, în baza unui acord semnat în acest sens cu deținătorul Sistemului.

31. Toate documentele aferente Sistemului pot fi clasificate astfel:

a) Documente de intrare – acte de evidență, cu sau fără numerotare unică atribuită, prin intermediul căruia se efectuează constatarea contravenției și/sau soluționarea cauzei contravenționale cu sau fără aplicarea sancțiunii contravenționale, stipulate în Legea nr. 185/2020;

b) Documente de ieșire – documente și/sau acte de evidență cu sau fără numerotare unică atribuită, generate în baza datelor stocate în cadrul funcționării Sistemului (citații, procese-verbale, ș.a.);

c) Documente tehnologice – caziere contravenționale, tabele statistice și altele.

Capitolul V. SPAȚIUL INFORMAȚIONAL AL SISTEMULUI

Secțiunea 1 „Obiectele informaționale”

32. Sistemul cuprinde următoarele obiecte informaționale:

1) cauze contravenționale:

a) cauze contravenționale în proces de examinare;

b) cauze contravenționale soluționate:

- cu soluția privind vinovăția persoanei de săvârșirea contravenției imputate și, după caz, privind stabilirea sancțiunii contravenționale, privind aplicarea măsurii de siguranță sau privind înlăturarea executării sancțiunii;

- cu soluția privind încetarea procesului contravențional.

2) documente emise și acte procesuale încheiate în cadrul procesului contravențional:

a) cu numerotație specială;

- b) primare cu regim special;
- c) fără numerotație specială.
- 3) persoane fizice:
 - a) în a căror privință a fost pornit procesul contravențional;
 - b) proprietari sau posesori ai mijloacelor de transport;
 - c) anunțate în căutare;
 - d) contravenienți.
- 4) persoane juridice:
 - a) în a căror privință a fost pornit procesul contravențional;
 - b) proprietari sau posesori ai mijloacelor de transport
 - c) care au săvârșit contravenții.
- 5) persoanele cu funcție de răspundere:
 - a) în a căror privință a fost pornit procesul contravențional;
 - b) proprietari sau posesori ai mijloacelor de transport;
 - c) anunțate în căutare;
 - d) contravenienți.
- 6) mijloace de transport:
 - a) obiecte ale comiterii contravenției;
 - b) anunțate în căutare.
- 7) încheierea de declarare în căutare a mijlocului de transport.

33. Obiectele informaționale prevăzute la subpunctul 1) litera a) și b), subpunctul 2) litera a), b) și c), subpunctul 3) litera a), b) și d), subpunctul 4) litere a) – c) și subpunctul 5) litera a) a punctului 32 sunt interconectate.

34. Obiectele informaționale prevăzute la subpunctul 5) litera b) și subpunctul 6) a punctului 32 sunt interconectate.

35. Obiectul informațional prevăzut la subpunctul 3) litera c) a punctului 32 poate fi, după caz, interconectat la obiectele informaționale prevăzute la subpunctul 1) litera a) și b), subpunctul 2) litera a), b) și c), subpunctul 3) litera a) și b), subpunctul 4) litera a) și b), subpunctul 5) litera a) și subpunctul 6) a punctului 32, cât și autonom.

Secțiunea 2-a „Identificatorii obiectelor informaționale”

36. Identificarea obiectelor informaționale se efectuează cu utilizarea numerelor de identificare de stat sau numerelor de ordine și datei emiterii, după cum urmează:

1) identificator al obiectului informațional „cauză contravențională” este o cheie combinată, care are următoarea structură: „codul documentului ” + „seria ”+, „ numărul ”;

2) identificator al obiectului informațional „documente emise și acte procesuale încheiate în cadrul procesului contravențional ” este:

a) pentru documentele cu numerotație specială - o cheie combinată, care are următoarea structură: „ codul documentului ”+, „ seria ”+, „ numărul ”;

b) pentru documentele primare cu regim special - o cheie combinată, care are următoarea structură: „tipul documentului”+, „seria”+, „numărul”

c) pentru documentele fără numerotație specială - „ numărul de ordine data emiterii ”.

3) identificator al obiectului informațional „persoană fizică” este numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), extras din Registrul de stat al populației, și/sau „Numele”+„Prenumele”+„anul nașterii” extras din Registrul de stat al populației sau atribuit în mod manual;

4) identificator al obiectului informațional „persoană juridică ” este numărul de identificare de stat al unității de drept (IDNO), extras din Registrul de stat al unităților de drept;

5) identificator al obiectului informațional „mijloace de transport” este numărul de identificare de stat al mijlocului de transport (IDNV) și/sau numărul de înmatriculare a mijlocului de transport, extrase din Registrul de stat al transporturilor;

6) identificator al obiectului informațional „ încheierea de declarare în căutare a mijlocului de transport” este „numărul de ordine”+„data emiterii.

37. Identificatorul obiectului informațional „ cauză contravențională ” este identic cu identificatorul atribuit documentului cu numerotație specială „ Raportul privind înregistrarea contravenției” sau identificatorul atribuit documentului cu numerotație specială „Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatatator” în cazul contravenției flagrante.

Secțiunea a 3-a „Scenariile de bază

38. Scenariul de bază include o listă a evenimentelor ce se produc cu obiectul informațional și se țin la evidență în Sistem. În prezentul Sistem scenariul de bază include realizarea funcțiilor sale legate de introducerea și actualizarea informației, transferarea acesteia în arhivă după încheierea perioadei de dare de seamă:

1) pentru obiectul informațional „cauze contravenționale”:

Luarea în evidență se efectuează la întocmirea actului de evidență corespunzător;

Actualizarea datelor se efectuează în cazurile:

a) aplicării deciziei pe cauza cu privire la contravenția săvârșită de către persoana cu funcția de răspundere din cadrul organului afacerilor interne;

b) expedierii procesului-verbal cu privire la contravenție spre examinare conform competenței altui organ teritorial sau în instanța de judecată;

c) aplicării deciziilor pe cauza cu privire la contravenția săvârșită de către instanța de judecată;

d) aplicării deciziilor de către instanța de judecată urmare căilor de atac asupra deciziilor persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul organelor afacerilor interne;

e) executării deciziei definitive.

2) pentru obiectul informațional „rapoarte privind înregistrarea contravenției”:

Punerea la evidență primară se efectuează la parvenirea sesizării, ordonanței de pornire a procesului contravențional, inițierea procesului contravențional, autosesizării agentului constatatator.

Actualizarea datelor se efectuează în cazurile:

a) adoptării deciziei pe marginea raportului privind înregistrarea contravenției;

b) modificării hotărârii adoptate anterior.

3) pentru obiectul informațional „persoana fizică”:

Punerea la evidență primară se efectuează în cazurile:

a) pornirii procesului contravențional în privința persoanei;

b) inițierii în privința persoanei a dosarului de căutare sau parvenirea orientării cu privire la reținerea acesteia.

Actualizarea datelor se efectuează în cazurile:

a) modificării datelor personale de evidență;

b) aplicării în privința persoanei a sancțiunilor contravenționale;

c) executării sau atacării prin recurs a deciziilor privind aplicarea sancțiunilor contravenționale;

d) expirării termenului de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport;

e) încetării căutării sau anulării orientării.

4) pentru obiectul informațional „persoana juridică”:

Punerea la evidență primară se efectuează în cazurile documentării persoanei juridice în calitate de contravenient; Actualizarea datelor se efectuează în cazurile:

a) modificării datelor de evidență;

b) aplicării în privința persoanei juridice a sancțiunilor contravenționale;

c) executării sau atacării prin recurs a deciziilor privind aplicarea sancțiunilor contravenționale.

5) pentru obiectul informațional „mijlocul de transport”:

Luarea în evidență primară se efectuează în cazurile:

a) constatarea mijlocului de transport în calitate de obiect al comiterii contravenției contravenționale;

b) prezentarea mijlocului de transport la revizia tehnică;

c) parvenirea sesizării cu privire la sustragerea mijlocului de transport;

d) parvenirea orientării cu privire la reținerea mijlocului de transport.

Actualizarea datelor se efectuează în cazurile parvenirii informației suplimentare privind modificarea datelor de înmatriculare ale mijlocului de transport.

6) pentru obiectul informațional „documentul”:

Punerea primară la evidență se efectuează:

a) la prezentarea documentului aferent procesului-verbal de constatare a contravenției;

b) la parvenirea interpelării sau orientării cu privire la persoana aflată în căutare sau automobilul anunțat în căutare.

Actualizarea datelor se efectuează:

a) la modificarea concluziei expertizei medicale sau auto-tehnice;

b) la precizarea datelor indicate în căutare;

c) la modificarea deciziei judiciare.

Secțiunea a 4-a „Datele Sistemului”

39. Datele prezentului Sistem reprezintă totalitatea de atribute ce caracterizează obiectele informaționale și includ:

1) obiectul informațional „cauze contravenționale”:

a) datele cuprinse în cadrul obiectului informațional „procesele-verbale cu privire la contravenție și contravenții”;

b) datele cuprinse în cadrul obiectului informațional „raportul privind înregistrarea contravenției”;

c) datele cuprinse în cadrul obiectului informațional „persoana fizică”;

d) datele cuprinse în cadrul obiectului informațional „persoana juridică”;

e) datele cuprinse în cadrul obiectului informațional „mijlocul de transport”.

2) datele obiectului informațional „procesele-verbale cu privire la contravenție și contravenții”;

a) organul de evidență;

b) numărul procesului-verbal cu privire la contravenție;

c) funcționarul care a documentat contravenția;

d) data, ora și locul comiterii;

e) data aducerii la cunoștință a procesului-verbal cu privire la contravenție;

f) esența și calificarea contravenției;

g) numărul de identificare de stat (IDNP) al persoanei fizice-contravenient;

h) numărul de identificare de stat (IDNO) al unității de drept-contravenient;

i) numărul de identificare de stat al mijlocului de transport (IDNV) – obiect al comiterii contravenției;

j) informație cu caracter contravențional;

k) organul în care se expediază;

l) decizia aplicată asupra cazului, data și organul aplicării;

m) suma amenzii aplicate și celei achitate;

n) numărul punctelor de penalizare aplicate;

o) termenul privării de dreptul de a conduce mijloace de transport/ faptul anulării dreptului de a conduce mijloace de transport;

p) alte informații cu privire la executarea sau atacarea deciziei aplicate;

q) numerele de identificare ale documentelor aferente procesului-verbal de constatare a contravenției.

3) datele obiectului informațional „raportul privind înregistrarea contravenției”:

a) organul de evidență;

b) numărul de identificare al raportului;

c) funcționarul care a întocmit raportul;

d) data înregistrării, inițierii procesului;

e) esența și calificarea contravenției;

f) hotărârea adoptată în baza raportului;

g) data adoptării hotărârii;

h) numărul de identificare al infracțiunii sesizate;

i) calificarea infracțiunii sesizate;

j) numărul de identificare al contravenției sesizate;

- k) calificarea contravenției sesizate.
- 4) datele obiectului informațional „persoana fizică”:
 - a) numărul de identificare (IDNP) al persoanei fizice;
 - b) numele, prenumele, patronimicul, data nașterii;
 - c) țara, adresa domiciliului;
 - d) locul de muncă, funcția;
 - e) identificator al contravenției comise;
 - f) sancțiunea aplicată în privința persoanei, data aplicării;
 - g) numărul punctelor de penalizare acumulate;
 - h) informații privind executarea sau atacarea sancțiunilor aplicate în privința persoanei;
 - i) data expirării termenului de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport;
 - j) numărul de identificare al permisului de conducere, categoriile permise, data eliberării;
 - k) date privind aflarea persoanei în căutare;
 - l) motivul căutării;
 - m) numărul dosarului de căutare, orientării;
 - n) date privind încetarea căutării.
- 5) datele obiectului informațional „persoana juridică”:
 - a) numărul de identificare (IDNO) al persoanei juridice;
 - b) denumirea;
 - c) țara, adresa juridică;
 - d) identificator al contravenției comise ;
 - e) sancțiunea contravențională aplicată în privința persoanei juridice, data aplicării;
 - f) informații privind executarea sau atacarea sancțiunii aplicate în privința persoanei juridice;
 - g) data executării sau atacării sancțiunii aplicate în privința persoanei juridice.
- 6) datele obiectului informațional „mijlocul de transport”:
 - a) numărul de identificare (IDNV) sau numărul plăcuțelor de înmatriculare a unității de transport;
 - b) tipul certificatului de înmatriculare;
 - c) seria, numărul și data eliberării certificatului de înmatriculare;
 - d) marca, modelul mijlocului de transport;
 - e) tipul vehiculului;
 - f) numărul de identificare de stat a persoanei fizice (IDNP)-posesor;
 - g) numărul de identificare de stat a unității de drept (IDNO)-posesor;
 - h) numărul de identificare de stat a persoanei fizice (IDNP)-proprietar;
 - i) numărul de identificare de stat a unității de drept (IDNO)- proprietar;
 - j) numărul de identificare al actului expertizei auto-tehnice;
 - k) date privind aflarea mijlocului de transport în căutare;
 - l) motivul căutării;
 - m) numărul cauzei penale, orientării;
 - n) date privind încetarea căutării.

7) datele obiectului informațional „documentul”:

a) pentru documentele oficiale:

- identificatorul documentului;
- tipul, seria, numărul și data, organul emiterii documentului;
- termenul de valabilitate;
- numărul de identificare (IDNP) al persoanei fizice-titular al documentului;
- numărul de identificare (IDNO) al persoanei juridice-titular al documentului;
- categoriile permise (pentru permisele de conducere);

b) pentru acte de evidență:

- identificatorul documentului;
- tipul documentului (cauză penală, proces-verbal cu privire la contravenție, hotărâre de judecată);
- calificarea juridică;
- decizia aplicată;
- data și organul aplicării deciziei;

40. În vederea asigurării formării corecte a resursei informaționale și a calității datelor, se asigură interacțiunea și schimbul de date cu următoarele resurse informaționale:

1) Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al populației” - acordă acces la datele despre persoane fizice și interacțiunea cu acesta servește pentru preluarea și validarea înregistrărilor, modificărilor sau radierilor (care conțin date despre persoane fizice), în scopul verificării acestora privind corectitudinea combinațiilor de IDNP (dacă este disponibilă informația privind IDNP-ul persoanei), nume, prenume, act de identitate și altele, după caz.

2) Registrul de stat al transporturilor - oferă acces la informația tehnică, economică și juridică despre mijloacele de transport auto și moto, tractoarele, mașinile și mecanismele specializate pentru construirea drumurilor, precum și despre posesorii acestora în scopul verificării numărului de identificare a vehiculului, titlul de proprietate, titularul certificatului de înmatriculare, și altele, după caz.

3) Registrul de stat al conducătorilor de vehicule - oferă acces la informații privind conducătorii de vehicule, a persoanelor care solicită permis de conducere.

4) Sistemul informațional automatizat “Registrul de stat al unităților de drept” - acordă acces la datele despre toate categoriile de unități de drept, constituite în bază legală. Interacțiunea are loc în scopul preluării și validării datelor despre persoane juridice privind corectitudinea combinațiilor de IDNO, denumire, cod.

5) Sistemul informațional automatizat „Registrul amenzilor contravenționale”, parte a Sistemului Informațional al Serviciului Fiscal de Stat – în vederea furnizării informației privind amenzile contravenționale către Serviciul Fiscal de Stat, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 746/2020 cu privire la procedura de furnizare a informației privind amenzile contravenționale către Serviciul Fiscal de Stat.

6) Sistemul informațional RCA Data - oferă informații privind asigurările obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

7) Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) – pentru informațiile în limita solicitării și competențelor administratorilor.

8) Soluția informatică e-Dosar judiciar (SI e-DJ) – pentru informațiile în limita solicitării și competențelor administratorilor.

9) Sistemul informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice” – pentru informațiile în limita solicitării și competențelor administratorilor.

Lista resurselor informaționale administrative se va completa pe măsura creării lor. Interacțiunea și accesul la datele din resursele informaționale de stat este asigurat în conformitate cu legislația în domeniul schimbului de date și interoperabilității.

41. Sistemul va utiliza următoarele servicii electronice guvernamentale:

1) Serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) – pentru autentificarea și controlul accesului în cadrul sistemului, utilizând mecanismul de autentificare prin semnătură electronică;

2) Serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign) – pentru semnarea documentelor electronice; utilizat în special la depunerea solicitării, eliberarea recipisei și certificatului de cazier privind integritatea profesională;

3) Platforma de interoperabilitate (MConnect) – platforma guvernamentală de schimb de date și interoperabilitate utilizată pentru organizarea conexiunii cu registrele și sistemele informaționale de stat;

4) Platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) – infrastructură informațională guvernamentală comună, care funcționează în baza tehnologiei de „cloudcomputing”, utilizată pentru găzduirea sistemului;

5) Serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog) – instrument securizat și flexibil de jurnalizare și audit, utilizat pentru asigurarea evidenței operațiunilor (evenimentelor) produse în cadrul Sistemului;

6) Serviciul electronic guvernamental de notificare (MNotify) – pentru notificarea registratorilor.

7) Serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay) - destinat pentru a oferi persoanelor fizice și persoanelor juridice de drept public și de drept privat un mecanism de efectuare a plăților în contul unic trezorerial al Ministerului Finanțelor, precum și de distribuire a plăților de la bugetele componente ale bugetului public național și de restituire a plăților din acesta și din conturile instituțiilor publice la autogestiune către persoanele fizice.

8) Sistemul informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice ” (MPower)” sistem informațional constituit dintr-un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, mijloace tehnice de program și metodologii, aflate în interconexiune, destinate consemnării împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice, acordate de către persoane fizice sau persoane juridice altor persoane fizice sau persoane juridice.

Serviciile electronice guvernamentale sunt utilizate în baza acordurilor semnate cu deținătorul acestora.

42. Complexul informațional.

Complexul informațional asigură funcționarea spațiului informațional unic și este compus din:

a) Banca de date a Sistemului – asigură colectarea, acumularea, prelucrarea, păstrarea, actualizarea, securitatea și integritatea informației stocate, precum și interzice accesul neautorizat la aceasta;

b) depozitul de date destinat păstrării datelor obiectelor informaționale și datelor privind etapele procesării datelor obiectelor informaționale, inclusiv istoriei modificării datelor obiectelor informaționale;

c) Baza de formate, destinată asigurării securității în procesul de lucru cu utilizatorii de la distanță, precum și pentru păstrarea clasificatoarelor și determinarea dreptului de acces a fiecărui utilizator la anumită informație;

d) Bazele tehnologice de date, destinate pentru păstrarea provizorie a informațiilor parvenite de la nivele inferioare, care implică adoptarea unor decizii de către colaboratorii împuterniciți, precum și pentru realizarea tuturor verificărilor necesare la luarea deciziilor;

e) Vitrina de date reprezintă baze de date secționate din depozitul central și asigură utilizatorilor accesul rapid și oportun la informația necesară, fără a li se acorda acces la depozitul de date. Vitrinele de date pot furniza anumitor categorii de utilizatori informație în forma cea mai convenabilă pentru utilizare. Concomitent, ele constituie unul din elementele de protecție a informațiilor de accesul neautorizat, deoarece conțin numai volumul de date accesibile utilizatorului. Actualizarea vitrinelor de date se efectuează automat, concomitent cu modificarea informațiilor din depozitul de date.

Capitolul VI

SPAȚIUL TEHNOLOGIC AL SISTEMULUI

43. Sistemul este un sistem modular compatibil cu tehnologii de cloudcomputing (nor informațional) care asigură posibilitatea dezvoltării sale fără perturbarea continuității funcționării.

44. Arhitectura Sistemului este concepută după schema-tip a infrastructurii informaționale a sistemului informațional automatizat.

45. Sistemul, utilizează serviciile guvernamentale de platformă MPass, MLog, Mnotify, MSign, MPower, MPay și este găzduit pe platforma tehnologică guvernamentală comună MCloud. Sistemul se integrează cu alte sisteme informaționale sau registre de stat, inclusiv prin intermediul platformei guvernamentale de interoperabilitate MConnect.

46. Arhitectura complexului software-hardware, lista produselor software și a mijloacelor tehnice utilizate la crearea infrastructurii informaționale se determină de către deținător la etapele ulterioare de dezvoltare a sistemului, ținând cont de:

1) implementarea unei soluții bazate pe SOA (Service Oriented Architecture – Arhitectură software bazată pe servicii), care oferă posibilitatea reutilizării unor funcții ale sistemului în cadrul altor procese sau permite extinderea sistemului cu noi funcționalități fără a perturba funcționarea sistemului;

2) implementarea funcționalităților de arhivare (backup) și restabilire a datelor în caz de incidente.

Capitolul VII

ASIGURAREA SECURITĂȚII INFORMAȚIONALE

47. Securitatea informațională presupune protecția de către Deținător a Sistemului, la toate etapele proceselor de creare, procesare, stocare și transmitere a datelor, de acțiuni accidentale sau intenționate cu caracter artificial sau natural, care au ca rezultat cauzarea prejudiciului posesorului și utilizatorilor resurselor informaționale și infrastructurii informaționale. Sistemul securității informaționale reprezintă totalitatea acțiunilor juridice, organizatorice, economice și tehnologice orientate spre prevenirea pericolelor asociate resurselor și infrastructurii informaționale.

48. Asigurarea securității informației va fi realizată în conformitate cu Cerințele minime obligatorii de securitate cibernetică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2017, precum și bunele practici în domeniul securității. Pentru gestiunea riscurilor de securitate va fi implementată o politică generală de securitate. Personalul implicat în utilizarea și administrarea Sistemului va fi instruit în ceea ce privește riscurile de securitate la care poate fi expus. Politica de securitate va include prevederi referitoare la organizarea auditurilor periodice de securitate pentru a verifica politica și conformitatea cu regulile de securitate, precum și pentru a stabili domeniile care necesită îmbunătățiri.

49. Pericolele securității informaționale sunt:

1) colectarea și utilizarea ilegală a datelor;
2) încălcarea tehnologiei de prelucrare a datelor;
3) implementarea în produsele software și hardware a componentelor care îndeplinesc funcții neprevăzute în documentația aferentă acestor produse;

4) elaborarea și răspândirea programelor ce afectează funcționarea normală a sistemelor informaționale și de comunicații electronice, precum și a sistemelor securității informaționale;

5) nimicirea, deteriorarea, perturbarea funcționării mijloacelor radioelectronice sau distrugerea mijloacelor și sistemelor de prelucrare a datelor, sistemelor informaționale și de comunicații electronice;

6) influențarea sistemelor cu parolă-cheie de protecție a sistemelor automatizate de prelucrare și transmitere a datelor;

7) compromiterea cheilor și mijloacelor de protecție criptografică a informației;

8) scurgerea informației prin canale tehnice;

9) implementarea dispozitivelor electronice pentru interceptarea informației în mijloacele tehnice de prelucrare, păstrare și transmitere a datelor utilizând sistemele de comunicații, precum și în încăperile de serviciu ale autorităților administrației publice;

10) nimicirea, deteriorarea, distrugerea sau sustragerea suporturilor de informație mecanice sau de alt tip;

11) interceptarea datelor în rețelele de transmitere a datelor și în liniile de comunicații, decodificarea acestei informații și impunerea unei informații false;

12) utilizarea tehnologiilor informaționale naționale și internaționale necertificate, a mijloacelor de protecție a informației, a mijloacelor de informatizare și de comunicații electronice la crearea și dezvoltarea sistemului informațional de stat;

13) accesul nesanționat la resursele informaționale;

14) încălcarea restricțiilor legale privind răspândirea informației;

15) încălcarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

50. Sistemul de securitate a infrastructurii este un serviciu ce asigură integritatea și disponibilitatea sistemelor hardware și software, protecția fluxurilor de date. Aceste servicii sunt desemnate pentru a corecta erorile din componentele hardware și software și includ soluțiile antivirus, anti-malware, de actualizare a produselor software, de conformare la politicile de licențiere, protocolare și audit.

51. Mecanismele tehnologice de bază de asigurare a protecției și securității datelor sunt:

1) aplicarea autentificării în două trepte în caz de acces la date;

2) delimitarea accesului utilizatorilor la date, în conformitate cu rolurile acestora în Sistemul;

3) accesul la date doar prin interfața unică de obiect;

4) dirijarea centralizată și controlul accesului la date.

52. Sistemul asigură următoarele obiective de securitate:

1) autentificarea – garantează că Sistemul va fi accesibil doar utilizatorilor autentificați și creați de către Deținătorul Sistemului;

2) autorizarea – garantează că utilizatorii autentificați pot accesa serviciile și datele care corespund drepturilor lor de acces;

3) confidențialitatea – garantează că datele înregistrate în Sistem nu pot fi accesate de o parte terță neautorizată;

4) integritatea – garantează că datele înregistrate în Sistem nu au fost modificate sau alterate de o parte terță neautorizată.

53. Pentru atingerea obiectivelor menționate la pct. 49, Sistemul dispune de mai multe mecanisme de securitate:

1) firewall – filtrul firewall face parte din arhitectura tehnică a platformei tehnologice (MCloud) pentru a asigura un mecanism de apărare împotriva utilizatorilor externi;

2) antivirus/anti-spam – soluțiile hardware și/sau software asigură protecția antivirus și anti-spam pentru toate serverele. Fișierele se scanează la încărcare în sistem. În cazul detectării unui fișier infectat, procedura de încărcare este oprită și fișierul – respins;

3) sistem de detectare a intruziunilor – sistem de detectare a intruziunilor care include toți utilizatorii de pe toate serverele;

4) comunicare sigură (transferuri de date) între serverele web și utilizatori – schimbul de informații confidențiale este securizat;

5) backup sistematic al datelor păstrate – permite recuperarea rapidă și fiabilă a datelor în caz de incident care a dus la pierderea sau deteriorarea datelor;

6) instrument de înregistrare a evenimentelor de audit – toate activitățile desfășurate de către utilizatori, indiferent dacă au succes sau nu (cum ar fi conectările încercate, dar nereușite), sînt monitorizate și înregistrate în jurnalele Sistemului cu acces limitat pentru utilizatorii neautorizați.

54. Finalizarea sesiunii de lucru în Sistem se realizează la solicitarea utilizatorului sau automat, la expirarea timpului prestabilit pentru perioada inactivă, astfel că pentru a continua activitatea utilizatorului i se va cere să treacă repetat procedurile de identificare și autentificare.

55. În cadrul Sistemului se asigură generarea și păstrarea înregistrărilor de audit ale securității pentru operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal, în condițiile cadrului normativ în materie de protecție a datelor cu caracter personal. Înregistrările de audit ale operațiunilor și rezultatele acestora pot fi accesate în conformitate cu prevederile cadrului normativ aferent.

REGULAMENTUL
cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale
și a persoanelor care au săvârșit contravenții

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții (în continuare – Regulament) stabilește modul de înregistrare și evidență a contravențiilor, actelor de evidență emise în cadrul procesului contravențional, modul de organizare și funcționare a resursei informaționale, tipul formularelor cu numerotație specială și modul de eliberare, evidență, păstrare și utilizare a acestora, cerințele față de protecția datelor la colectarea, acumularea, actualizarea, păstrarea, prelucrarea și transmiterea informațiilor cu caracter contravențional, procedura de acordare a credențialelor de acces.

2. În cadrul prezentului Regulament, termenii și noțiunile au semnificația expusă în cadrul art.2 al Legii nr.185/2020 și Codului contravențional nr.218/2008.

3. Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții (în continuare – Sistem) constituie baza formării Registrului de stat al contravențiilor (în continuare - Registru), incluzând totalitatea informației sistematizate cu caracter contravențional.

4. Registrul creează un spațiu informațional unitar și constituie unica sursă oficială de informații cu caracter contravențional pentru Participanții la Sistem și pentru toate sistemele informaționale ale autorităților administrației publice centrale care utilizează și prelucrează astfel de tipuri de date. Datele Registrului se consideră corecte și veridice până la proba contrarie.

II. SUBIECTII RAPORTURILOR JURIDICE ÎN DOMENIUL
CREĂRII ȘI FUNCȚIONĂRII REGISTRULUI

5. Registrul face parte din registrele de stat, proprietarul acestuia este statul.

6. Ministerul Afacerilor Interne este Posesorul Registrului, fiind mandatarul competențelor stabilite prin articolul 11 din Legea nr.71/2007 cu privire la registre și exercită atribuțiile stabilite prin prezentul Regulament.

7. Deținător al Registrului este Serviciul Tehnologii Informaționale al Ministerului Afacerilor Interne, căreia posesorul Registrului i-a delegat atribuțiile corespunzătoare. Deținătorul administrează Registrul și rezolvă de sine stătător

toate problemele privind funcționarea acestuia, cu excepția chestiunilor care, potrivit Regulamentului, țin de competența altor Participanți la Registru.

8. Registratorii Registrului sunt Participanții Sistemului, potrivit Legii nr.185/2020 și Codul contravențional nr. 218/2008. Registratorul este în drept să delege funcții de introducere nemijlocită a datelor în Registru subregistratorului pe criterii teritoriale.

9. Destinatari ai datelor Registrului sunt autoritățile/instituțiile publice, în limitele competențelor ce le sunt atribuite, organele similare din alte țări cu care au fost încheiate acordurile respective, precum și persoanele fizice sau juridice de drept privat, cu respectarea prevederilor actelor normative, inclusiv în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

III. ȚINEREA ȘI ASIGURAREA FUNCȚIONĂRII REGISTRULUI

10. Înregistrarea și gestionarea în Sistem a actelor de evidență emise în cadrul procesului contravențional se realizează în limba de stat.

11. Activitățile de înregistrare și evidență a contravențiilor, a actelor de evidență în cadrul procesului contravențional, precum și gestionare a formularelor cu numerotație specială sunt realizate de către unitățile specializate de evidență a contravențiilor sau persoanele desemnate în acest sens, din cadrul Participanților la Sistem.

12. În cazul lipsei în structura Participantului la Sistem a unității specializate de evidență a contravențiilor, sau la necesitate, prin ordinul conducătorului entității respective este numită persoana/persoanele responsabile de evidență a contravențiilor din rândul angajaților din subordine, cu includerea atribuțiilor corespunzătoare în fișele postului ale acestora.

13. Introducerea datelor în Registru se efectuează în baza actelor de evidență emise sau recepționate (pe suport de hârtie sau în format electronic) de către Participanți.

14. Datele se păstrează în Registru permanent, în ordine cronologică, ceea ce asigură posibilitatea obținerii informațiilor cu caracter contravențional pentru o etapă determinată de timp.

15. Ținerea Registrului este asigurată de către Deținător până la adoptarea deciziei despre lichidarea acestuia. În cazul lichidării Registrului, datele și documentele conținute în acesta se transmit în arhivă conform actelor normative.

16. Datele din Registru fac parte din categoria specială a datelor cu caracter personal. Asigurarea securității, confidențialității și integrității datelor prelucrate în cadrul Registrului se efectuează cu respectarea cerințelor normative față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale.

17. Datele din Registru rămân la păstrare cu statut de document de arhivă de la data încetării utilizării acestora în scopul apărării naționale, securității statului, menținerii ordinii publice, protecției drepturilor și libertăților omului.

18. Pentru asigurarea funcționării eficiente și neîntrerupte a Registrului, schimbul informațional de date între Participanții la Registru este asigurat în regim non-stop.

19. Schimbul informațional se efectuează numai cu utilizarea complexului de mijloace software și hardware specializat, conform prevederilor normative.

IV. ÎNREGISTRAREA ȘI EVIDENȚA CONTRAVENȚIILOR, DOCUMENTELOR EMISE ȘI ACTELOR PROCESUALE ÎNCHEIATE ÎN CADRUL PROCESULUI CONTRAVENȚIONAL

Secțiunea 1

Norme generale privind înregistrarea și evidența a pornirii și încetării procesului contravențional

20. În cazul în care există informații suficiente pentru a considera cu un grad înalt de probabilitate că a fost comisă o contravenție, însă nu a fost emisă decizia de sancționare, agentul constatatator emite raportul de înregistrare a contravenției, prevăzut de prezentul Regulament.

21. Dacă în procesul examinării contravenției nu este posibilă identificarea/atragerea la răspundere a contravenientului sau au intervenit circumstanțele statuate la art. 441 Cod contravențional, agentul constatatator emite decizia de încetare a procesului contravențional, care este înregistrată în Sistem în cel mult 24 de ore de la momentul emiterii.

22. Raportul de înregistrare a contravenției nu se emite în cazul contravențiilor flagrante.

Secțiunea 2-a

Norme generale privind înregistrarea și evidența a pornirii și încetării procesului contravențional în cazul contravențiilor din domeniul circulației rutiere constatate cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic

23. În cazul contravențiilor din domeniul circulației rutiere constatate cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic ce funcționează în regim automatizat, agentul constatatator, se autosesizează cu privire la săvârșirea contravenției în baza secvențelor video sau imaginilor foto importate în regim automatizat în Sistem din Sistemul automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului”, prin emiterea, în formă de document electronic în cadrul Sistemului, a raportului de înregistrare a contravenției.

24. În cadrul procesului contravențional, agentul constatatator asigură emiterea în formă de document electronic în Sistem, cu ulterioara trecere pe suport de hârtie, și expedierea la domiciliul (adresa juridică) proprietarului sau al posesorului vehiculului a citației cu solicitarea privind depunerea declarației cu privire la identitatea conducătorului vehiculului.

25. Declarația persoanei fizice sau juridice – proprietar sau posesor al vehiculului, cu privire la identitatea persoanei căreia i-a încredințat conducerea acestuia, precum și alte acte procesuale se emit și/sau se înregistrează în Sistem.

26. În cazul în care în procesul de examinare a contravenției prevăzute la pct.24 nu au fost acumulate suficiente probe pentru atragerea la răspundere a persoanei bănuite în sensul art. 425, 375 Cod contravențional, precum și în cazurile prevăzute la art.441 Cod contravențional, agentul constator emite decizia de încetare a procesului contravențional. Decizia de încetare a procesului contravențional se emite în Sistem în formă de document electronic. În cazul dat în Sistem se face mențiunea respectivă despre încetare.

27. Decizia de încetare a procesului contravențional și copiile de pe acesta se emit prin trecerea documentului electronic prevăzut la pct. 26, pe suport de hârtie.

28. După stabilirea identității conducătorului de vehicul, agentul constator poate încheia procesul-verbal cu privire la contravenție și în absența contravenientului. Încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție are loc în Sistem în formă de document electronic.

29. În cazul contravențiilor prevăzute la punctul 23, procesul-verbal cu privire la contravenție, după stabilirea identității conducătorului de vehicul și în cazul prezenței făptuitorului, se încheie de către agentul constator în format electronic în cadrul Sistemului, cu trecerea ulterioară a documentului electronic pe suport de hârtie.

Secțiunea a 3-a

Înregistrarea și evidența documentelor emise și actelor procesuale încheiate în cadrul procesului contravențional

30. Sunt supuse înregistrării și evidenței în cadrul Sistemului următoarele documente emise și acte procesuale încheiate în cadrul procesului contravențional:

1) cu numerotație specială:

- a) chitanța de încasare a amenzii la locul constatării contravenției;
- b) decizia asupra cauzei contravenționale;
- c) decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator;
- d) procesul-verbal cu privire la contravenție;
- e) raportul privind înregistrarea contravenției;
- f) solicitarea privind depunerea declarației cu privire la identitatea conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției.

2) fără numerotație specială:

- a) acordul de colaborare;
- b) bonul de plată a amenzii;
- c) concluzii în baza examinărilor medico-legale, cercetărilor criminalistice, auto-tehnice și trasologice;
- d) dovada privind defectarea tehnică a vehiculelor în accidente rutiere;

e) decizia instanței de judecată emisă în contextul examinării contestației împotriva deciziei agentului constatatator;

f) hotărârea judecătorească contravențională;

g) ordonanța de ridicare;

h) ordonanța procurorului privind pornirea procesului cu privire la contravenție, în legătură cu refuzul începerii urmăririi penale, încetării urmăririi penale din cauză că fapta constituie o contravenție, precum și în cazurile liberării de răspundere penală a persoanei cu tragerea la răspundere contravențională;

i) procesul-verbal cu privire la reținere;

j) procesul-verbal de percheziție corporală;

k) procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor;

l) procesul-verbal de inspectare tehnică;

m) procesul-verbal de ridicare a plăcilor cu numărul de înmatriculare – încheiat în cazul când vehiculul a fost lăsat într-un loc interzis pentru parcare;

n) procesul-verbal de ridicare și aducere a vehiculului la parcare specială;

o) procesul-verbal de cercetare la fața locului;

p) schița accidentului rutier.

31. Formularele cu numerotație specială prevăzute de prezentul Regulament corespund la confecționare unui singur sistem de numerotare.

32. Modul de atribuire a numerotației speciale pentru fiecare set de formulare se stabilește de către Deținătorul Sistemului.

33. Modelele formularelor cu numerotație specială pentru documentele și actele procesuale prevăzute la pct.30, sbp.1, lit. b) – f) sunt stabilite în anexele la prezentul Regulament, după cum urmează:

1) formularul cu numerotație specială „Raport privind înregistrarea contravenției”, conform anexei nr. 1;

2) formularul cu numerotație specială „Proces-verbal cu privire la contravenție”, conform anexei nr. 2;

3) formularul cu numerotație specială „Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatatator”, conform anexei nr. 3;

4) formularul cu numerotație specială „Decizia asupra cauzei contravenționale”, conform anexei nr. 4;

5) formularul cu numerotație specială „Solicitarea privind depunerea declarației cu privire la identitatea conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției”, conform anexei nr. 5.

34. Modelele formularelor pentru actele procesuale specificate la pct. 30, sbp. 2), lit. a), lit. d), lit. g), lit. i) – lit. p) se elaborează și aprobă de către Participanții la Sistem în mod individual, după coordonarea cu Deținătorul Sistemului.

Secțiunea a 4-a

Circuitul și evidența formularelor cu numerotație specială

35. Evidența cantitativă de primire, predare și restituire a formularelor cu numerotație specială folosite pentru completarea actelor procesuale în cadrul procesului contravențional, se efectuează în Registrul de primire și folosire a formularelor cu numerotație specială (în continuare Registrul formularelor), indicat în anexa nr. 6 la prezentul Regulament.

36. Registrul formularelor se gestionează de către persoana responsabilă de evidența contravențiilor.

37. În cadrul subdiviziunii, formularele cu numerotație specială se transmit de la un angajat la altul contra semnătură în rubrica 6 al Capitolului 2 din Registrul formularelor.

38. În cazul modificării raportului de serviciu a agentului constatatator sau aflării acestuia în concediu, formularele cu numerotație specială necomplete se restituie persoanei responsabile de evidența contravențiilor, în termen de 3 zile lucrătoare din momentul emiterii actului administrativ.

39. Revizia utilizării formularelor cu numerotație specială se efectuează trimestrial, de către persoana/persoanele de evidența contravențiilor.

40. În perioada reviziei și în procesul completării rezervei de formulare cu numerotație specială agenții constatatatori prezintă, la solicitarea verbală a persoanei responsabile de evidența contravențiilor, formularele cu numerotație specială necomplete, care au fost primite anterior.

41. Rezultatele reviziei se reflectă într-o notă informativă, ce se prezintă conducătorului entității pentru informare și, după caz, dispunere a măsurilor de rigoare.

42. Înscrierile în formularele cu numerotație specială și în registre se fac citeț, fără abrevieri, cu pix albastru.

43. În conținutul actelor procesuale completate pe formularele cu numerotație specială nu se admit rectificări, adăugiri sau alte modificări.

44. În cazul necesității efectuării unor rectificări, adăugiri sau altor modificări, se completează un nou formular cu numerotație specială, în care se face consemnarea respectivă.

45. Formularele cu numerotație specială în care au fost comise greșeli, care au fost pierdute, sustrate sau deteriorate, inclusiv urmare impedimentului care justifică neexecutarea obligației, se casează în temeiul rezultatelor anchetei de serviciu.

46. Informația privind casarea formularelor cu numerotație specială se procesează în Sistem în termen de până la 7 zile de la data aprobării încheierilor anchetelor de serviciu.

Secțiunea a 5-a

Cerințe privind desfășurarea activității de evidență a contravențiilor și documentelor emise în cadrul procesului contravențional

47. Contravenția se consideră luată la evidență, doar după ce actele procesuale specificate la pct. 30, sbp. 1), lit. a) – lit. e), întocmite și completate în modul corespunzător sunt înregistrate în Sistem.

48. În cazul depunerii contestației împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale, persoana responsabilă de evidența contravențiilor în cel mult 5 zile lucrătoare de la data depunerii acesteia expediază în instanța de judecată contestația și dosarul cauzei contravenționale, conform actelor normative.

49. Persoana responsabilă de evidența contravențiilor asigură plenitudinea informației privind cauzele contravenționale remise spre examinare altor autorități sau instanței de judecată.

50. Rezultatele examinării cauzelor contravenționale remise spre examinare altor autorități sau în instanța de judecată se introduc în Sistem de către autoritatea în a cărei competență se află constatarea faptei contravenționale respective, în cel mult 5 zile din momentul recepționării informației.

51. Datele actelor procesuale specificate la pct. 30, sbp. 1) se înregistrează în Sistem în cel mult 24 de ore de la momentul completării formularului cu numerotație specială.

52. La înregistrarea în Sistem a datelor din conținutul documentelor și actelor procesuale prevăzute la pct. 30, sbp. 1), lit. a) – lit. e) din prezentul Regulament, persoana responsabilă de evidența contravențiilor asigură anexarea variantei scanate a acestora.

53. Agentul constator care a completat formularul cu numerotație specială prezintă unității/persoanei responsabile de evidența contravențiilor, în termen de până la 24 ore de la momentul încheierii, actele procesuale specificate la pct. 30, sbp. 1) sau, după caz, datele acestora, pentru a fi înregistrare în condițiile pct. 51.

V.OBLIGAȚIILE ȘI DREPTURILE SUBIECȚILOR REGISTRULUI

54. Deținătorul Registrului este obligat:

1) să asigure funcționarea și ținerea în conformitate cu prevederile actelor normative;

2) să asigure suportul metodologic și practic pentru toți Participanții la Sistem pe problemele legate de ținerea, actualizarea și utilizarea Registrului;

3) să asigure din punct de vedere tehnic colectarea informațiilor de la Participanți, stocarea lor, menținerea și actualizarea Registrului în baza informației colectate;

4) să acorde utilizatorilor Sistemului acces la informația stocată în conformitate cu actele normative. În caz de modificare a drepturilor de acces, Deținătorul trebuie să ia decizia cu privire la reconfigurarea acestora în caz de necesitate;

5) să organizeze utilizatorului accesul autorizat la datele stocate în Registru;

6) să asigure asistență informațională utilizatorilor Sistemului în modul stabilit;

7) să efectueze măsurile necesare privind protecția și confidențialitatea informațiilor din Registru, inclusiv împotriva accesului, corectării, modificării și transmiterii neautorizate;

8) să asigure măsurile organizatorico-tehnice necesare pentru protecția datelor în conformitate cu cerințele privind protecția datelor Registrului și respectarea acestor măsuri;

9) să protejeze prin măsuri adecvate datele colectate, echipamentele tehnice și produsele de program utilizate pentru administrarea acestora, asigurând securitatea și integritatea datelor stocate în cadrul Registrului împotriva riscurilor de pierdere, distrugere, precum și împotriva folosirii neautorizate sau divulgării lor;

10) să efectueze auditul securității Registrului, care conține categorii speciale de date cu caracter personal;

11) să execute, o dată la 30 de zile, copiile de siguranță ale informațiilor care conțin datele din Registru și softurilor folosite pentru prelucrările automatizate ale datelor din Registru pe suport material, care se păstrează în locuri protejate, și să asigure restaurarea informațiilor în caz de necesitate;

14) să instaleze mijloacele software la locurile de muncă autorizate ale Participanților și să acorde suportul necesar pentru conectarea acestora la Sistem;

15) să acorde asistență persoanelor autorizate care au acces la Sistem referitor la utilizarea complexului de mijloace software și hardware;

16) să informeze Participanții despre modificările condițiilor tehnice de funcționare a Sistemului;

17) să asigure coerența și calitatea datelor generate în rapoartele statistice, precum și plenitudinea informației colectate de la agenții constatatori.

55. Deținătorul Registrului are dreptul:

1) să supravegheze respectarea cerințelor de securitate informațională de către Participanți, să fixeze cazurile și tentativele de încălcare a acestora, precum și să întreprindă măsurile necesare pentru prevenirea și lichidarea consecințelor;

2) să solicite de la Participanți completarea sau actualizarea datelor Registrului;

3) să inițieze procedura de suspendare a drepturilor de acces la datele incluse în Registru în cazurile de nerespectare a regulilor, standardelor și normelor general acceptate în domeniul securității informaționale;

4) să stabilească cerințe față de mijloacele tehnice, mijloace de comunicații electronice și software la locurile automatizate de muncă ale Participanților;

5) să perfecționeze și să eficientizeze funcționarea Registrului.

56. În funcție de rol, registratorii la Registru sunt obligați:

1) să asigure înregistrarea, colectarea, acumularea și prelucrarea informațiilor cu caracter contravențional în Sistem, conform formatelor regulilor stabilite;

2) să verifice respectarea disciplinei de înregistrare, evidență și utilizare a informației cu caracter contravențional;

3) să asigure corectitudinea și autenticitatea datelor colectate și înregistrate în Registru, precum și actualizarea acestora;

4) să asigure și să efectueze controlul sistemului de securitate, să fixeze cazurile și tentativele de încălcare a acestuia, precum și să întreprindă măsurile ce se impun pentru prevenirea și lichidarea consecințelor;

5) să asigure securitatea accesului la informația conținută în Sistem, respectarea condițiilor de securitate și regulilor de exploatare a Registrului;

6) să asigure, să organizeze și să amenajeze locuri de muncă pentru persoanele responsabile de evidența contravențiilor;

7) să asigure condițiile necesare pentru păstrarea în siguranță a suporturilor materiale, precum și pentru excluderea accesului terțelor persoane la suporturile respective;

8) să implementeze protecția antivirus și antispam;

9) să efectueze deservirea tehnică a componentelor, să înlăture defecțiunile tehnice a locurilor de muncă automatizate conectate la Registru;

10) să utilizeze informația obținută din sistem doar în scopurile stabilite de cadrul normativ;

11) să înștiințeze neîntârziat, în formă verbală și scrisă, Deținătorul Registrului despre cazurile de încălcare a securității informaționale a Registrului;

12) să aducă la cunoștința în scris celorlalți Participanți în termen de o zi orice situație de impediment care justifică neexecutarea obligației, care ar putea influența în mod negativ exercitarea funcțiilor Participantului.

57. Fiecare registrator are următoarele drepturi:

1) să participe la crearea, implementarea și dezvoltarea Registrului;

2) să inițieze propuneri Posesorului Registrului cu privire la modificarea actelor normative existente care reglementează funcționarea Registrului;

3) să solicite și să primească gratuit informația cu caracter contravențional conținută Registru, precum și rapoartele statistice generalizate;

4) să solicite și să primească de la Deținătorul Registrului ajutor metodologic și practic pe problemele ce țin de funcționarea Registrului;

5) să prezinte propuneri administratorului Registrului privind perfecționarea și eficientizarea funcționării Registrului.

58. Persoana responsabilă de evidența contravențiilor reprezintă utilizatorul de bază a Registrului și are următoarele drepturi:

1) să participe la implementarea și dezvoltarea Registrului;

2) să înainteze propuneri Participantului respectiv privind modificarea și/sau completarea actelor normative care reglementează utilizarea și funcționarea Registrului;

3) să înainteze propuneri privind perfecționarea și eficientizarea activității de înregistrare și evidență a contravențiilor, actelor de evidență emise în cadrul procesului contravențional;

4) să solicite și să primească de la Deținătorul Sistemului ajutor metodologic și practic privind utilizarea și funcționarea acestuia;

5) să solicite de la agenții constatatori prezentarea conformă a actelor procesuale și documentelor ce cad sub incidența prezentului Regulament;

6) să solicite de la agenții constatatori dovada prezenței fizice a formularelor cu numerotație specială deținute.

59. Persoana responsabilă de evidența contravențiilor este obligată:

1) să introducă în Sistem, în termenii stabiliți, în volum deplin, autentic și veridic datele actelor de evidență, parte a procesului contravențional, după caz, procesului penal;

2) să ia măsurile necesare pentru asigurarea regimului de confidențialitate și securitate a datelor cu caracter personal obținute din Sistem;

3) să raporteze cazurile și tentativele de încălcare a securității datelor;

4) să utilizeze informația obținută din Sistem doar în scopul exercitării atribuțiilor de serviciu, în corespundere cu prevederile actelor normative.

60. Participanții la Sistem realizează drepturile și obligațiile stabilite în Legea nr.185/2020 cu privire la Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții.

VI. REGIMUL JURIDIC DE UTILIZARE A DATELOR DIN REGISTRU

61. Accesul la datele din Registru se acordă în conformitate cu Legea nr.982/2000 privind accesul la informație și Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate. Utilizatorii beneficiază de drepturi egale de acces la informația din Registru și nu sînt obligați să justifice, în fața posesorului Registrului, necesitatea obținerii informației solicitate, excepție fiind o categorie specială de date cu caracter personal, anume cea referitoare la condamnările penale, sancțiunile contravenționale și măsurile procesuale de constrîngere, care impune un regim special de protecție și este considerată informație cu acces limitat.

62. Accesul la Sistem este condiționat de rolul utilizatorului. Astfel, persoana, care efectuează înregistrări are acces *tehnic* la datele din Registru, ceea ce presupune introducerea, actualizarea, modificarea și corectarea informației înregistrate de acesta. Restul utilizatorilor au acces *informațional* la datele din Registru, ceea ce presupune vizualizarea informației numai în format individual permis pentru fiecare utilizator în parte.

63. Punerea la dispoziție de către Posesorul, Deținătorul și Participanți a datelor din Registru se realizează prin:

1) acordarea accesului autorizat la Sistem;

2) eliberarea documentelor pe suport de hîrtie, conform prevederilor normative;

3) acordarea informației prin intermediul poștei electronice sau altor mijloace de comunicații electronice/aplicații web, conform prevederilor normative.

64. Acordarea accesului la datele din Registru se va efectua prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect).

65. Cazierele în baza informației conținute în Registru se eliberează doar de către Deținătorul, conform reglementărilor aprobate de către acesta.

66. Se interzice utilizarea datelor din Registru în scopuri contrare legii și care pun în pericol securitatea informațională.

67. Datele cu caracter personal ale persoanelor fizice se utilizează în conformitate cu actele normative privind protecția datelor cu caracter personal.

68. Destinatarul datelor din Registru nu este în drept să modifice datele obținute din Registru, iar la utilizarea acestora este obligat să indice sursa lor.

VII. MODALITATEA DE CONECTARE (DECONECTARE) A PARTICIPANȚILOR LA REGISTRU

69. Accesul la informația din Registru pentru Participanți se acordă de către Deținătorul Registrului în temeiul demersului oficial, cu specificarea numărului necesar de locuri automatizate de muncă și a datelor personale ale utilizatorilor.

70. Deținătorul Registrului execută lucrările necesare de instalare a mijloacelor software la locurile de muncă autorizate ale Participanților și acordă suport la conectarea acestora la Sistem, cu semnarea între părți a actului de instalare-primire a locurilor de muncă.

71. Funcționarea Registrului este suspendată de către Deținătorul acestuia în următoarele cazuri:

1) în timpul efectuării lucrărilor profilactice ale complexului de mijloace software și hardware ale Registrului;

2) la apariția impedimentului care justifică neexecutarea obligației;

3) la încălcarea sistemului securității informaționale, dacă aceasta prezintă pericol pentru funcționarea Registrului.

72. Lucrările profilactice în complexul de mijloace software și hardware a Registrului se efectuează după notificarea în scris, inclusiv prin mijloace electronice, a Participanților cu cel puțin 2 zile lucrătoare înainte de începerea lucrărilor, cu indicarea termenului de finalizare a acestora.

73. În cazul apariției impedimentului care justifică neexecutarea obligației, precum și al dificultăților tehnice în funcționarea complexului de mijloace software și hardware a Registrului din vina terțelor persoane, este posibilă suspendarea funcționării sistemului informațional cu notificarea ulterioară a Participanților.

74. Revocarea dreptului de acces la Registrul pentru utilizatorii Participanților se efectuează în una dintre următoarele situații:

1) în temeiul cererii (demersului) conducătorului acestuia;

2) la încetarea raporturilor de muncă/de serviciu ale utilizatorului;

3) la intervenirea modificărilor raporturilor de muncă/de serviciu, în cazul în care noile atribuții nu impun accesul la datele Registrului;

4) la constatarea de către Deținător sau Participant a încălcării de către utilizatorul Participantului a sistemului securității informaționale a Registrului.

Lucrările necesare de înlăturare a mijloacelor software de la locul de muncă al Participantului sistat se execută în termenul coordonat cu Participantul, cu semnarea actului de excludere a acestuia.

VIII. ASIGURAREA PROTECȚIEI ȘI SECURITĂȚII INFORMAȚIEI ȘI RESURSELOR INFORMAȚIONALE ALE REGISTRULUI

75. Măsurile de protecție și securitate a informației cu caracter contravențional din Registru reprezintă o parte componentă a lucrărilor de creare, dezvoltare și exploatare a Registrului și se efectuează neîntrerupt de către toți Participanții.

76. Obiecte ale asigurării protecției și securității informației din Registru se consideră:

- 1) masivele informaționale, indiferent de formele păstrării, bazele de date, suporturile materiale care conțin informații cu caracter contravențional;
- 2) sistemele informaționale, sistemele operaționale, sistemele de gestionare a bazelor de date și alte aplicații care asigură activitatea Registrului;
- 3) sistemele de comunicații electronice, rețelele, inclusiv mijloacele de confecționare și multiplicare a documentelor și alte mijloace tehnice de prelucrare a informației.

77. Protecția informației cu caracter contravențional din Registru se efectuează prin următoarele metode:

- 1) prevenirea conexiunilor neautorizate la rețelele de comunicații electronice și interceptării cu ajutorul mijloacelor tehnice a datelor din Registru transmise prin aceste rețele, asigurată prin folosirea metodelor de cifrare și criptare a acestei informații, inclusiv cu utilizarea măsurilor organizatorice, tehnice și de regim;
- 2) excluderea accesului neautorizat la datele din Registru, asigurată prin folosirea mijloacelor speciale tehnice și de program, cifrarea acestor informații, inclusiv prin măsurile organizatorice și de regim;
- 3) prevenirea acțiunilor speciale tehnice și de program, care condiționează distrugerea, modificarea datelor sau defecțiuni în funcționarea complexului tehnic și de program, asigurată prin metoda folosirii mijloacelor de protecție speciale tehnice și de program, inclusiv a programelor licențiate, programelor antivirus, organizarea sistemului de control al securității soft-ului și efectuarea periodică a copiilor de siguranță;
- 4) prevenirea acțiunilor intenționate și/sau neintenționate ale utilizatorilor, care pot conduce la distrugerea sau modificarea datelor din Registru.

78. Fiecare Participant elaborează, aprobă și organizează implementarea documentului care stabilește politica de securitate informațională pentru asigurarea respectării regulilor, standardelor și normelor general acceptate în domeniul securității informaționale, cu includerea:

- 1) identității persoanei responsabile de politica de securitate;

- 2) principalelor măsuri tehnico-organizatorice necesare de asigurare a funcționării Registrului;
- 3) procedurilor interne ce exclud cazurile de modificare neautorizată a mijloacelor software ai Sistemului și/sau a informației din Registru;
- 4) categoriilor resurselor informaționale ale Participantului, cu indicarea nivelului necesar de securitate pentru fiecare categorie;
- 5) listei nominale a utilizatorilor autorizați să acceseze datele din Registru;
- 6) responsabilităților personalului Participantului privind asigurarea securității informaționale;
- 7) procedurilor de control intern al Participantului privind respectarea condițiilor de securitate informațională.

79. Fiecare Participant desemnează o persoană subordonată nemijlocit conducătorului instituției, responsabilă de elaborarea, implementarea și monitorizarea respectării prevederilor politicii de securitate informațională.

80. Persoana responsabilă de politica securității informaționale asigură definirea clară a tuturor responsabilităților utilizatorilor Sistemului cu privire la securitatea informației din Registru (prevenire, supraveghere, detectare și prelucrare).

81. În cazul operării cu informația din Registru, ce a devenit cunoscută utilizatorului Participantului în urma activității sale, este asigurat regimul de confidențialitate, care presupune următoarele acțiuni:

- 1) limitarea numărului persoanelor cu drept de acces la datele din Registru;
- 2) monitorizarea procedurii de admitere și delimitarea funcțională a responsabilităților persoanelor care au acces la informația din Registru;
- 3) identificarea și autentificarea utilizatorilor cu folosirea mijloacelor moderne de autentificare;
- 4) executarea măsurilor de protecție a informației în cadrul păstrării, prelucrării și transmiterii acesteia prin intermediul canalelor de comunicații electronice.

IX. CONTROLUL ȘI RĂSPUNDEREA

82. Ținerea registrului este supusă controlului intern și extern.

Controlul intern se efectuează de către organele sau subdiviziunile abilitate cu funcții de control din cadrul Participanților la Sistem care verifică periodic corectitudinea și veridicitatea informației introduse în Sistem de către persoana responsabilă de evidența contravențiilor și prezintă rezultatele verificării conducătorului entității sau, după caz, organelor competente. Controlul extern privind crearea, ținerea, reorganizarea și lichidarea Registrului este exercitat de către autoritatea abilitată prin lege în acest sens.

Controlul legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal desfășurate în Sistem se efectuează de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

83. Responsabilitatea pentru organizarea și funcționarea Registrului se atribuie Deținătorului Registrului.

84. Persoanele cu funcții de răspundere, în obligațiile cărora intră ținerea Registrului, furnizarea informațiilor din Registru, precum și asigurarea funcționării Registrului, poartă răspundere personală în conformitate cu actele normative pentru plenitudinea, autenticitatea, veridicitatea, integritatea informațiilor, precum și pentru păstrarea și utilizarea lor.

85. Persoanele competente care au acces la informațiile din Registru, precum și destinatarul informațiilor ce conțin date cu caracter criminal poartă răspundere conform actelor normative pentru divulgarea, transmiterea acestora persoanelor terțe și pentru utilizarea ei în scopuri personale.

Seria XXX | | |
Nr. | | | | | | |

APROB

Numărul de înregistrare | | | | | | |
Codul agentului constatator | | | | | | |

numele prenumele

funcția

semnătura și data

RAPORT PRIVIND ÎNREGISTRAREA CONTRAVENȚIEI

1. Data întocmirii, ora

2. Agentul constatator: Calitatea
Numele prenumele

Denumirea autorității pe care o reprezintă Adresa juridică

3. Am constatat săvârșirea faptei contravenționale (depistate / sesizate) manifestate prin:

4. Săvârșită de:

4.1 Persoana fizică/cu funcție de răspundere: Numele Prenumele

Data nașterii cetățenia sexul ocupația

Identificat prin seria numărul

eliberat de la IDNP | | | | | | | | | | | | | | | |

Domiciliul

4.2 Persoana juridică: Denumirea sediul

IDNO | | | | | | | | | | | | | | | |

Reprezentantul

5. Urmare a faptei contravenționale a fost cauzată paguba:

6. La raport se anexează:

denumirea, numărul actului anexat

în temeiul Regulamentului aprobat prin HG nr. din „.....” 2022,

SOLICIT:

Înregistrarea contravenției în Registrul de evidență a contravențiilor al

denumirea subdiviziunii

7. SEMNĂTURA
agent constatator

Numărul de înregistrare
Codul agentului constatator

Seria XXX
Nr.

PROCES - VERBAL CU PRIVIRE LA CONTRAVENȚIE

1. Data încheierii:, ora Locul încheierii

2. **Agentul constatator:** Calitatea
Numele prenumele Denumirea autorității pe care o reprezintă

Adresa juridică

3. **Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:**

3.1 **Persoana fizică/cu funcție de răspundere:** Numele Prenumele

Data nașterii cetățenia sexul ocupația

Identificat prin seria numărul

eliberat de la IDNP

Domiciliul sediul

3.2 **Persoana juridică:** Denumirea IDNO

Reprezentantul

4. **Timpul săvârșirii:** ziua luna anul ora sau perioada săvârșirii

5. **Locul săvârșirii:**

6. **Fapta contravențională:**

cauzând paguba

comisă cu mijlocul de transport de tip, marca/model n.î.

ignorând prevederile

prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art.

Cod contravențional al Republicii Moldova

7. **Corpuri delictive:**

8. **Părintele/reprezentantul legal/apărătorul:**

9. **Interpret/traducător:** am făcut cunoștință cu prevederile art. 312 din Codul penal

10. **Mijloace tehnice,** inclusiv din categoria celor certificate, omologate și verificate metrologic: semnătura

11. **Anexe:**

12. **Obiecțiile și probele persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:**

13. **Obiecțiile și probele victimei:**

14. **Procesul-verbal a fost încheiat în** "prezență"/"absență" persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

15. **Martor asistent:** numele, prenumele, adresa de domiciliu și numărul de telefon

16. DECIZIA AGENTULUI CONSTATATOR (se specifică)

I. De sancționare

Sanctiunea principală:

Sanctiunea complementară:

Puncte de penalizare acumulate inițial:

Total puncte de penalizare acumulate:

Cheltuieli aferente procesului contravențional

suportate de contravenient:

II. De încetare a procesului contravențional

se indică cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei

III. De remitere a cauzei funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, sau autorității competente să soluționeze cauza contravențională, ori în instanța de judecată

Temei:

Destinatar: datele: autorității din care face parte funcționarul abilitat/autorității competente/instanței de judecată

Adresa:

Cu recomandarea:

Contraavenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de Codul contravențional, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8). Contraavenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

17. Amenda poate fi achitată în numerar prin intermediul oricăror bănci din Republica Moldova, sucursale sau reprezentanțe ale acestora și la terminale de plată, precum și online prin intermediul internet banking, mobile banking, aplicațiilor bancare disponibile din Republica Moldova, inclusiv prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice MPay (<https://mpay.gov.md>).

18. **Recunosc săvârșirea contravenției și accept sancțiunea stabilită fapt pentru ce semnez:**

semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

19. Mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. art. 34, 378, 383, 384, 387 și 448 Cod contravențional, specificate pe verso, am luat cunoștință cu conținutul procesului-verbal, cu mărimea amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă și în cazul convenirii asupra acordului de colaborare, cu decizia agentului constatator și am primit copia procesului-verbal, pentru ce semnez:

semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

20. **SEMNĂTURA**

agent constatator

părintele/reprezentantul legal/apărătorul

victimă

martor

Numărul de înregistrare _____
Codul agentului constatator _____

Seria XXX _____
Nr. _____

Copia

PROCES - VERBAL CU PRIVIRE LA CONTRAVENȚIE

1. Data încheierii: _____, ora _____ Locul încheierii _____

2. **Agentul constatator:** Calitatea _____
Numele _____ prenumele _____ Denumirea autorității pe care o reprezintă _____
Adresa juridică _____

3. **Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:**

3.1 **Persoana fizică/cu funcție de răspundere:** Numele _____ Prenumele _____
Data nașterii _____ cetățenia _____ sexul _____ ocupația _____
Identificat prin _____ seria _____ numărul _____

eliberat de _____ la _____ IDNP _____

Domiciliul _____

3.2 **Persoana juridică:** Denumirea _____ sediul _____
IDNO _____

Reprezentantul _____

4. **Timpul săvârșirii:** ziua _____ luna _____ anul _____ ora _____ sau perioada săvârșirii _____

5. **Locul săvârșirii:** _____

6. **Fapta contravențională:** _____

cauzând paguba _____
comisă cu mijlocul de transport de tip _____, marca/model _____ n.î. _____
ignorând prevederile _____
prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art. _____

Cod contravențional al Republicii Moldova

7. **Corpuri delictive:** _____

8. **Părintele/reprezentantul legal/apărătorul:** _____

9. **Interpret/traducător:** _____ am făcut cunoștință cu prevederile art. 312 din Codul penal _____

10. **Mijloace tehnice**, inclusiv din categoria celor certificate, omologate și verificate metrologic: _____ semnătura _____

11. **Anexe:** _____

12. **Obiecțiile și probele persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:** _____

13. **Obiecțiile și probele victimei:** _____

14. **Procesul-verbal a fost încheiat în** _____

15. **Martor asistent:** _____
prezență / absență persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional
numele, prenumele, adresa de domiciliu și numărul de telefon _____

16. DECIZIA AGENTULUI CONSTATATOR (se specifică)

I. De sancționare

Sancțiunea principală: _____

Sancțiunea complementară: _____

Puncte de penalizare acumulate inițial: _____

Total puncte de penalizare acumulate: _____

Cheltuieli aferente procesului contravențional

suportate de contravenient: _____

II. De încetare a procesului contravențional

se indică cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei

III. De remitere a cauzei funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, sau autorității competente să soluționeze cauza contravențională, ori în instanța de judecată

Temei: _____

Destinatar: _____

Adresa: _____ datele: autorității din care face parte funcționarul abilitat/autorității competente/instanței de judecată

Cu recomandarea: _____

Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sunt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de Codul contravențional, sunt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8). Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

17. Amenda poate fi achitată în numerar prin intermediul oricăror bănci din Republica Moldova, sucursale sau reprezentanțe ale acestora și la terminale de plată, precum și online prin intermediul internet banking, mobile banking, aplicațiilor bancare disponibile din Republica Moldova, inclusiv prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice MPay (<https://mpay.gov.md>).

18. **Recunosc săvârșirea contravenției și accept sancțiunea stabilită fapt pentru ce semnez:** _____

semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

19. Mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. art. 34, 378, 383, 384, 387 și 448 Cod contravențional, specificate pe verso, am luat cunoștință cu conținutul procesului-verbal, cu mărimea amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă și în cazul convenirii asupra acordului de colaborare, cu decizia agentului constatator și am primit copia procesului-verbal, pentru ce semnez: _____

semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

20. **SEMNĂTURA** _____

agent constatator

părintele/reprezentantul legal/apărătorul

victimă

martor

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- la apărare;
- să cunoască fapta imputată;
- să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;
- să anunțe, în cazul reținerii, în termen de o oră din momentul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
- să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisii împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
- să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
- să aibă întvederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întvederilor;
- să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- să prezinte probe;
- să formuleze cereri;
- să conteste decizia asupra cauzei;
- să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
- să ceară recuzarea reprezentantului autorității competente să aplice sancțiunea, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
- să solicite audierea martorilor;
- să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constataor și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constataor, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;
- să se împace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;
- să fie informat de agentul constataor despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
- să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;
- să retragă orice plângere depusă personal sau de apărător în interesele sale;
- să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(3¹) Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

- să se prezinte la citarea autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
- să accepte, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;
- să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolscopică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sânge și de secreții ale corpului pentru analiză;
- să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constataor competent sau a instanței;
- să se supună dispozițiilor legale ale agentului constataor și ale președintelui ședinței de judecată;
- să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședințe fără învoirea dată de președintele ședinței.

(5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesulul contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 34. Amendă

(1) Amendă este o sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod. Amendă se stabilește în unități convenționale. O unitate convențională este egală cu 50 lei.

(2) Amendă se aplică persoanelor fizice de la una la 1500 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 1500 de unități convenționale.

(2¹) Amendă se aplică persoanelor juridice în limitele stabilite de articolul din partea specială a cărții întâi a prezentului cod, după caz:

- amendă de la 10 la 1500 de unități convenționale;
- amendă în mărimea valorii produsului, serviciului respectiv care constituie obiectul contravenției, dar nu mai puțin de valoarea limitei maxime în unități convenționale, în cazul în care acest fapt este prevăzut expres de norma materială din partea specială a cărții întâi.
- Comiterea repetată de către persoana juridică, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime dublă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.

(2²) Comiterea de către persoana juridică a treia oară și mai mult, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime triplă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.

(2³) Amendă se achită de către contravenient în mod benevol în termen de 30 de zile de la data stabilirii acesteia.

(2⁴) Amenzile aplicate pentru săvârșirea contravențiilor se virează în bugetul de stat, cu excepția celor prevăzute la alin. (2¹)–(2²).

(2⁵) Amenzile aplicate de către comisia administrativă de pe lângă autoritatea publică locală executivă pentru contravențiile prevăzute la art. 398 se virează în bugetul local respectiv.

(2⁶) Amenzile aplicate de către organele Serviciului Fiscal de Stat pentru contravențiile prevăzute la art. 263 alin. (2) se virează în bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2⁷) Amenzile aplicate pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 404 se virează în bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

(2⁸) Amenzile aplicate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 413 se virează în bugetul fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

(3) Contravenientul este în drept să achite jumătate din amendă stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral, cu excepția cazului în care a fost contestată decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale și contravenientul nu și-a retras cererea de contestare a deciziei, emisă asupra cauzei contravenționale, până la cercetarea judecătorească.

(3¹) Evidența executării sancțiunilor amenzilor se ține în Registrul debitorilor. Conținutul Registrului debitorilor, modul de ținere a acestuia și modul de evidență a executării sancțiunilor amenzilor se reglementează de către Guvern.

(4) Dacă persoana fizică sau juridică nu a achitat amendă în decursul a 30 de zile de la data stabilirii acesteia, se va proceda conform reglementărilor Codului de executare. În cazul în care

achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei ori a insuficienței bunurilor sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii, după caz, cu:

- amendă în mărime dublă, care însă nu poate depăși limita maximă a sancțiunii cu amendă prevăzută de norma materială contravențională sau de prezentul articol;
- privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an;
- muncă neremunerată în folosul comunității, calculându-se o oră de muncă pentru o unitate convențională, durata muncii fiind de cel mult 60 de ore;
- arest contravențional, calculându-se o zi de arest pentru 2 unități convenționale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile. În acest caz, se va ține cont de restricțiile prevăzute la art.38 alin.(4).

(5) În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite pentru contravențiile prevăzute la art. 228–245 poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.

(6) Pentru situațiile enumerate la alin.(4) lit.a), c) și d), privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an poate fi aplicată ca sancțiune complementară.

(7) În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite persoanei juridice poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(8) Amendă se înlocuiește de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea din care face parte agentul constataor care a examinat cauza, la demersul acestuia sau al procurorului care a examinat cauza. În cazul în care sancțiunea este aplicată de către instanța de judecată, înlocuirea se efectuează de către instanța care a judecat cauza în fond, la demersul executorului judecătoresc.

Articolul 378. Dreptul la apărare

(1) În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.

(2) Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).

(3) În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștință persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.

(4) În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales i se desemnează, în modul stabilit de art. 167 alin. (1¹) din Codul de procedură penală, un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Articolul 383. Cheltuielile aferente procesului contravențional

(1) Cheltuielile de administrare și de conservare a probelor, de retribuire a apărătorului, alte cheltuieli aferente procesului contravențional se suportă de contravenient, dacă a fost aplicată o sancțiune contravențională, în modul stabilit de legislație. Plata cheltuielilor judiciare se efectuează în conformitate cu art. 229 din Codul de procedură penală.

(2) Victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului și a cheltuielilor suportate în procesul contravențional în ordinea procedurii civile, cu excepția cazurilor cînd nu există divergențe asupra întinderii acestora.

3) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.

Articolul 387. Victima

(1) Este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.

(2) Victima își realizează drepturile și își execută obligațiile personal ori prin reprezentanți, în condițiile legii. Dacă victima este un minor sau o persoană în stare de ireponsabilitate, drepturile ei sînt realizate de reprezentanții săi legali în modul stabilit de prezentul cod.

(3) Victima are dreptul:

- la înregistrarea nîmîrziată a cererii sale în modul stabilit, la soluționarea cererii de către agentul constataor, la informare privitor la decizia adoptată;
- să prezinte documente, alte mijloace de probă în vederea confirmării pretențiilor sale;
- să-și retragă cererea în cazurile prevăzute de lege;
- să atace decizia autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
- să fie asistată în procesul contravențional de un apărător ales;
- să ia cunoștință de toate procesele-verbale ale acțiunilor procesuale la care a participat, să ceară completarea acestora sau includerea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- să ia cunoștință de materialele dosarului contravențional după încheierea acțiunilor agentului constataor întreprinse în vederea constatării faptei contravenționale și după remiterea dosarului spre examinare și să noteze orice informații din dosar;
- să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal cu privire la contravenție, deciziile luate și hotărârile adoptate în cauza respectivă;
- să i se elibereze, la solicitare scrisă sau verbală, copii de pe alte materiale decît cele indicate la lit. e²), cu respectarea regulii informațiilor care constituie secret de stat, bancar, comercial, al informațiilor oficiale cu acces limitat sau al datelor cu caracter personal. Copiile se eliberează contra unei plăți stabilite de către Guvern, care nu va depăși cheltuielile suportate de către agentul constataor sau de către instanța de judecată pentru eliberarea acestora.
- Victima este prevenită în scris că răspunde pentru declarații calomnioase.
- Victima este obligată:

- să se prezinte la citarea autorității competente, să dea explicații la solicitarea acesteia;
- să prezinte, la cererea autorității competente, documente și alte mijloace de probă de care dispune, mostre pentru cercetare comparativă;
- să accepte, la cererea autorității competente, a fi supusă examenului medical în cazul în care pretinde că i s-a cauzat un prejudiciu fizic;
- să se supună dispozițiilor legitime ale reprezentantului autorității competente sau ale președintelui ședinței de judecată.

(6) Victima are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

Articolul 448. Contestatia împotriva deciziei agentului constataor asupra cauzei contravenționale

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constataor sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constataor este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiilor de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8).

(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a percepării despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.

(3) Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constataor și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a percepării despăgubirii materiale.

(4) Contestatia împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constataor care a examinat cauza. În cel mult 5 zile de la data depunerii, agentul constataor expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

(5) Contestatia depusă conform alin. (1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constataor.

(6) În cazul prevăzut la alin. (2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea deciziei.

(7) Depunerea contestației peste termen, conform alin. (3), nu suspendă executarea deciziei agentului constataor. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.

(8) Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.

Numărul de înregistrare _____
Codul agentului constatator _____

Seria XXX _____
Nr. _____

DECIZIA ASUPRA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE

1. Data încheierii: _____, ora _____ Locul încheierii _____

2. Agentul constatator: Calitatea _____
Numele _____ prenumele _____ Denumirea autorității pe care o reprezintă _____
Adresa juridică _____

3. Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:

3.1 Persoana fizică/cu funcție de răspundere: Numele _____ Prenumele _____
Data nașterii _____ cetățenia _____ sexul _____ ocupația _____
Identificat prin _____ seria _____ numărul _____
eliberat de _____ la _____ IDNP _____
Domiciliul _____

3.2 Persoana juridică: Denumirea _____ sediul _____
_____ IDNO _____
Reprezentantul _____

4. Timpul săvârșirii: ziua _____ luna _____ anul _____ ora _____ sau perioada săvârșirii _____

5. Locul săvârșirii: _____

6. Fapta contravențională: _____

cauzând paguba _____
comisă cu mijlocul de transport de tip _____, marca/model _____ n.î. _____
ignorând prevederile _____
prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art.: _____
_____ Cod contravențional al Republicii Moldova

7. Corpuri delict: _____

8. Părintele/reprezentantul legal/apărătorul: _____

9. Interpret/traducător: _____ am făcut cunoștință cu prevederile art. 312 din Codul penal _____
semnătura

10. Mijloace tehnice, inclusiv din categoria celor certificate, omologate și verificate metrologic: _____

11. Anexe: _____

12. Obiecțiile și probele persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional: _____

13. Obiecțiile și probele victimei: _____

14. Martor asistent: _____
numele, prenumele, adresa de domiciliu și numărul de _____

În baza art. 400 și 447¹ alin. (2) Cod contravențional al Republicii Moldova **D E C I D:**

15. SOLUȚIA ASUPRA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE (se specifică)	
I. Încetarea procesului contravențional _____ _____ _____ se indică cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei	II. De sancționare Sancțiunea principală: _____ _____ Sancțiunea complementară: _____ Puncte de penalizare acumulate inițial: _____ Total puncte de penalizare acumulate: _____ Cheltuieli aferente procesului contravențional suportate de contravenient: _____

Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

16. Amenda poate fi achitată în numerar prin intermediul oricărui bănci din Republica Moldova, sucursale sau reprezentanțe ale acestora și la terminale de plată, precum și online prin intermediul internet banking, mobile banking, aplicațiilor bancare disponibile din Republica Moldova, inclusiv prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice MPay (<https://mpay.gov.md>) la contul bancar _____

17. Mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. 34, 378, 383, 384, 387, 448 și 451⁵ Cod contravențional, specificate pe verso, am luat cunoștință cu mărimea amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă și în cazul convenirii asupra acordului de colaborare, cu soluția asupra cauzei contravenționale și am primit copia deciziei, pentru ce semnez:

semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

18. SEMNĂTURA _____
agent constatator _____ părintele/reprezentantul legal/apărătorul _____ victimă _____ martor _____

18. SEMNĂTURA

agent constatator

părintele/reprezentantul legal/apărătorul

victimă

martor

În atenția contravenientului

(Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008, în vigoare din 31.05.2009)

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- la apărare;
- să cunoască fapta imputată;
- să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;
- să anunțe, în cazul reținerii, în termen de o oră din momentul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
- să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
- să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
- să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor;
- să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- să prezinte probe;
- să formuleze cereri;
- să conteste decizia asupra cauzei;
- să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
- să ceară recuzarea reprezentantului autorității competente să aplice sancțiunea, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
- să solicite audierea martorilor;
- să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;
- să se împace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;
- să fie informat de agentul constator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
- să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;
- să retragă orice plângere depusă personal sau de apărător în interesele sale;
- să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(3¹) Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

- să se prezinte la citirea autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
 - să accepte, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;
 - să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolscoptică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sînge și de secreții ale corpului pentru analiză;
 - să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constator competent sau a instanței;
 - să se supună dispozițiilor legale ale agentului constator și ale președintelui ședinței de judecată;
 - să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședințe fără învoirea dată de președintele ședinței.
- (5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.
- (6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 34. Amendă

(1) Amendă este o sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod. Amendă se stabilește în unități convenționale. O unitate convențională este egală cu 50 lei.

(2) Amendă se aplică persoanelor fizice de la una la 1500 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 1500 de unități convenționale.

(2¹) Amendă se aplică persoanelor juridice în limitele stabilite de articolul din partea specială a cărții întâi a prezentului cod, după caz:

- amendă de la 10 la 1500 de unități convenționale;
 - amendă în mărimea valorii produsului, serviciului respectiv care constituie obiectul contravenției, dar nu mai puțin de valoarea limitei maxime în unități convenționale, în cazul în care acest fapt este prevăzut expres de norma materială din partea specială a cărții întâi.
- (2²) Comiterea repetată de către persoana juridică, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime dublă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.
- (2³) Comiterea de către persoana juridică a treia oară și mai mult, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime triplă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.

(2⁴) Amendă se achită de către contravenient în mod benevol în termen de 30 de zile de la data stabilirii acesteia.

(2⁵) Amenzile aplicate pentru săvîrșirea contravențiilor se virează în bugetul de stat, cu excepția celor prevăzute la alin. (2⁶)–(2⁸).

(2⁶) Amenzile aplicate de către comisia administrativă de pe lângă autoritatea publică locală executivă pentru contravențiile prevăzute la art. 398 se virează în bugetul local respectiv.

(2⁷) Amenzile aplicate de către organele Serviciului Fiscal de Stat pentru contravențiile prevăzute la art. 263 alin. (2) se virează în bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2⁸) Amenzile aplicate pentru săvîrșirea contravențiilor prevăzute la art. 404 se virează în bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

(2⁹) Amenzile aplicate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru săvîrșirea contravențiilor prevăzute la art. 413 se virează în bugetul fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

(3) Contravenientul este în drept să achite jumătate din amendă stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral, cu excepția cazului în care a fost contestată decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale și contravenientul nu și-a retras cererea de contestare a deciziei, emisă asupra cauzei contravenționale, pînă la ceretarea judecătorească.

(3¹) Evidența executării sancțiunilor amenzilor se ține în Registrul debitorilor. Conținutul Registrului debitorilor, modul de ținere a acestuia și modul de evidență a executării sancțiunilor amenzilor se reglementează de către Guvern.

(4) Dacă persoana fizică sau juridică nu a achitat amendă în decursul a 30 de zile de la data stabilirii acesteia, se va proceda conform reglementărilor Codului de executare. În cazul în care achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei ori a insuficienței bunurilor sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii, după caz, cu:

- amendă în mărime dublă, care însă nu poate depăși limita maximă a sancțiunii cu amendă prevăzută de norma materială contravențională sau de prezentul articol;

b) privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an;

c) muncă neremunerată în folosul comunității, calculindu-se o oră de muncă pentru o unitate convențională, durata muncii fiind de cel mult 60 de ore;

d) arest contravențional, calculindu-se, o zi de arest pentru 2 unități convenționale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile. În acest caz, se va ține cont de restricțiile prevăzute la art.38 alin.(4).

(5) În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite pentru contravențiile prevăzute la art. 228–245 poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.

(6) Pentru situațiile enumerate la alin.(4) lit.a), c) și d), privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an poate fi aplicată ca sancțiune complementară.

(7) În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite persoanei juridice poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(8) Amendă se înlocuiește de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza, la demersul acestuia sau al procurorului care a examinat cauza. În cazul în care sancțiunea este aplicată de către instanța de judecată, înlocuirea se efectuează de către instanța care a judecat cauza în fond, la demersul executorului judecătoresc.

Articolul 378. Dreptul la apărare

(1) În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.

(2) Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).

(3) În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștință persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.

(4) În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales i se desemnează, în modul stabilit de art. 167 alin. (1¹) din Codul de procedură penală, un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Articolul 383. Cheltuielile aferente procesului contravențional

(1) Cheltuielile de administrare și de conservare a probelor, de retribuire a apărătorului, alte cheltuieli aferente procesului contravențional se suportă de contravenient, dacă a fost aplicată o sancțiune contravențională, în modul stabilit de legislație. Plata cheltuielilor judiciare se efectuează în conformitate cu art. 229 din Codul de procedură penală.

(2) Victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului și a cheltuielilor suportate în procesul contravențional în ordinea procedurii civile, cu excepția cazurilor cînd nu există divergențe asupra întinderii acestora.

(3) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.

Articolul 387. Victima

(1) Este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.

(2) Victima își realizează drepturile și își execută obligațiile personal ori prin reprezentanți, în condițiile legii. Dacă victima este un minor sau o persoană în stare de ireponsabilitate, drepturile ei sînt realizate de reprezentanții săi legali în modul stabilit de prezentul cod.

(3) Victima are dreptul:

- la înregistrarea neîntîrziată a cererii sale în modul stabilit, la soluționarea cererii de către agentul constator, la informare privitor la decizia adoptată;
- să prezinte documente, alte mijloace de probă în vederea confirmării pretențiilor sale;
- să-și retragă cererea în cazurile prevăzute de lege;
- să atace decizia autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
- să fie asistată în procesul contravențional de un apărător ales;
- să ia cunoștință de toate procesele-verbale ale acțiunilor procesuale la care a participat, să ceară completarea acestora sau includerea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- să ia cunoștință de materialele dosarului contravențional după încheierea acțiunilor agentului constator întreprinse în vederea constatării faptei contravenționale și după remiterea dosarului spre examinare și să noteze orice informații din dosar;
- să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal cu privire la contravenție, deciziile luate și hotărârile adoptate în cauza respectivă;
- să i se elibereze, la solicitare scrisă sau verbală, copii de pe alte materiale decît cele indicate la lit. e¹), cu respectarea regimului informațiilor care constituie secret de stat, bancar, comercial, al informațiilor oficiale cu acces limitat sau al datelor cu caracter personal. Copiile se eliberează contra unei plăți stabilite de către Guvern, care nu va depăși cheltuielile suportate de către agentul constator sau de către instanța de judecată pentru eliberarea acestora.
- Victima este prevenită în scris că răspunde pentru declarații calomnioase.

(5) Victima este obligată:

- să se prezinte la citirea autorității competente, să dea explicații la solicitarea acesteia;
 - să prezinte, la cererea autorității competente, documente și alte mijloace de probă de care dispune, mostre pentru cercetare comparativă;
 - să accepte, la cererea autorității competente, a fi supusă examenului medical în cazul în care pretinde că i s-a cauzat un prejudiciu fizic;
 - să se supună dispozițiilor legitime ale reprezentantului autorității competente sau ale președintelui ședinței de judecată.
- (6) Victima are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

Articolul 448. Contestăția împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8).

(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a percepării despăgubirilor materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.

(3) Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constator și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a percepării despăgubirilor materiale.

(4) Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza. În cel mult 5 zile de la data depunerii, agentul constator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

(5) Contestația depusă conform alin. (1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constator.

(6) În cazul prevăzut la alin. (2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea deciziei.

(7) Depunerea contestației peste termen, conform alin. (3), nu suspendă executarea deciziei agentului constator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.

(8) Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.

Numărul de înregistrare _____
Codul agentului constatator _____

Seria XXX _____
Nr. _____

DECIZIA ASUPRA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE

1. Data încheierii: _____, ora _____ Locul încheierii _____

2. Agentul constatator: Calitatea _____
Numele _____ prenumele _____ Denumirea autorității pe care o reprezintă _____
Adresa juridică _____

3. Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:

3.1 Persoana fizică/cu funcție de răspundere: Numele _____ Prenumele _____
Data nașterii _____ cetățenia _____ sexul _____ ocupația _____
Identificat prin _____ seria _____ numărul _____
eliberat de _____ la _____ IDNP _____
Domiciliul _____

3.2 Persoana juridică: Denumirea _____ sediul _____
_____ IDNO _____
Reprezentantul _____

4. Timpul săvârșirii: ziua _____ luna _____ anul _____ ora _____ sau perioada săvârșirii _____

5. Locul săvârșirii: _____

6. Fapta contravențională: _____

cauzând paguba _____
comisă cu mijlocul de transport de tip _____, marca/model _____ n.î. _____
ignorând prevederile _____
prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art.: _____
_____ Cod contravențional al Republicii Moldova

7. Corpuri delict: _____

8. Părintele/reprezentantul legal/apărătorul: _____

9. Interpret/traducător: _____ am făcut cunoștință cu prevederile art. 312 din Codul penal _____
semnătura

10. Mijloace tehnice, inclusiv din categoria celor certificate, omologate și verificate metrologic: _____

11. Anexe: _____

12. Obiecțiile și probele persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional: _____

13. Obiecțiile și probele victimei: _____

14. Martor asistent: _____
numele, prenumele, adresa de domiciliu și numărul de _____

În baza art. 400 și 447¹ alin. (2) Cod contravențional al Republicii Moldova **D E C I D:**

15. SOLUȚIA ASUPRA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE (se specifică)	
I. Încetarea procesului contravențional _____ _____ _____ _____ se indică cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei	II. De sancționare Sancțiunea principală: _____ _____ Sancțiunea complementară: _____ Puncte de penalizare acumulate inițial: _____ Total puncte de penalizare acumulate: _____ Cheltuieli aferente procesului contravențional suportate de contravenient: _____

Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

16. Amenda poate fi achitată în numerar prin intermediul oricărui bănci din Republica Moldova, sucursale sau reprezentanțe ale acestora și la terminale de plată, precum și online prin intermediul internet banking, mobile banking, aplicațiilor bancare disponibile din Republica Moldova, inclusiv prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice MPay (<https://mpay.gov.md>) la contul bancar _____

17. Mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. 34, 378, 383, 384, 387, 448 și 451⁵ Cod contravențional, specificate pe verso, am luat cunoștință cu mărimea amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă și în cazul convenirii asupra acordului de colaborare, cu soluția asupra cauzei contravenționale și am primit copia deciziei, pentru ce semnez:

semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

18. SEMNĂTURA _____
agent constatator _____ părintele/reprezentantul legal/apărătorul _____ victimă _____ martor _____

Numărul de înregistrare
Codul agentului constator

Seria XXX
Nr.

DECIZIA ASUPRA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE

1. Data încheierii: , ora Locul încheierii

2. **Agentul constator:** Calitatea

Numele prenumele Denumirea autorității pe care o reprezintă

Adresa juridică

3. **Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:**

3.1 **Persoana fizică/cu funcție de răspundere:** Numele Prenumele

Data nașterii cetățenia sexul ocupația

Identificat prin seria numărul

eliberat de la IDNP

Domiciliul

3.2 **Persoana juridică:** Denumirea sediul

IDNO

Reprezentantul

4. **Timpul săvârșirii:** data luna anul ora sau perioada săvârșirii

5. **Locul săvârșirii:**

6. **Fapta contravențională:**

cauzând paguba

comisă cu mijlocul de transport de tip marca/model n.î.

ignorând prevederile

prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art.:

Cod contravențional al Republicii Moldova

7. **Corpuri delict:**

8. **Părintele/reprezentantul legal/apărătorul:**

9. **Interpret/traducător:** am făcut cunoștință cu prevederile art. 312 din Codul penal

10. **Mijloace tehnice, inclusiv din categoria celor certificate, omologate și verificate metrologic:** semnătura

11. **Anexe:**

12. **Obiecțiile și probele persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:**

13. **Obiecțiile și probele victimei:**

14. **Martor asistent:** numele, prenumele, adresa de domiciliu și numărul de

În baza art. 400 și 447¹ alin. (2) Cod contravențional al Republicii Moldova **D E C I D:**

15. SOLUȚIA ASUPRA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE (se specifică)	
I. Încetarea procesului contravențional se indică cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei	II. De sancționare Sancțiunea principală: Sancțiunea complementară: Puncte de penalizare acumulate inițial: Total puncte de penalizare acumulate: Cheltuieli aferente procesului contravențional suportate de contravenient:

Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

16. Amenda poate fi achitată în numerar prin intermediul oricărui bănci din Republica Moldova, sucursale sau reprezentanțe ale acestora și la terminale de plată, precum și online prin intermediul internet banking, mobile banking, aplicațiilor bancare disponibile din Republica Moldova, inclusiv prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice MPay (<https://mpay.gov.md>) la contul bancar

17. Mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. 34, 378, 383, 384, 387, 448 și 451⁵ Cod contravențional, specificate pe verso, am luat cunoștință cu mărimea amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă și în cazul convenirii asupra acordului de colaborare, cu soluția asupra cauzei contravenționale și am primit copia deciziei, pentru ce semnez:

semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

18. **SEMNĂTURA**

agent constatator

părintele/reprezentantul legal/apărătorul

victimă

martor

În atenția contravenientului

(Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008, în vigoare din 31.05.2009)

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- la apărare;
- să cunoască fapta imputată;
- să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;
- să anunțe, în cazul reținerii, în termen de o oră din momentul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
- să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
- să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
- să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor;
- să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- să prezinte probe;
- să formuleze cereri;
- să conteste decizia asupra cauzei;
- să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
- să ceară recuzarea reprezentantului autorității competente să aplice sancțiunea, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
- să solicite audierea martorilor;
- să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;
- să se împace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;
- să fie informat de agentul constator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
- să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;
- să retragă orice plângere depusă personal sau de apărător în interesele sale;
- să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(3¹) Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

- să se prezinte la citirea autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
- să accepte, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;
- să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolscopică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sînge și de secreții ale corpului pentru analiză;
- să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constator competent sau a instanței;
- să se supună dispozițiilor legale ale agentului constator și ale președintelui ședinței de judecată;
- să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședințe fără învoirea dată de președintele ședinței.

(5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 34. Amendă

(1) Amendă este o sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod. Amendă se stabilește în unități convenționale. O unitate convențională este egală cu 50 lei.

(2) Amendă se aplică persoanelor fizice de la una la 1500 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 1500 de unități convenționale.

(2¹) Amendă se aplică persoanelor juridice în limitele stabilite de articolul din partea specială a cărții întâi a prezentului cod, după caz:

- amendă de la 10 la 1500 de unități convenționale;
- amendă în mărimea valorii produsului, serviciului respectiv care constituie obiectul contravenției, dar nu mai puțin de valoarea limitei maxime în unități convenționale, în cazul în care acest fapt este prevăzut expres de norma materială din partea specială a cărții întâi.

(2²) Comiterea repetată de către persoana juridică, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime dublă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.

(2³) Comiterea de către persoana juridică a treia oară și mai mult, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime triplă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.

(2⁴) Amendă se achită de către contravenient în mod benevol în termen de 30 de zile de la data stabilirii acesteia.

(2⁵) Amenzile aplicate pentru săvîrșirea contravențiilor se virează în bugetul de stat, cu excepția celor prevăzute la alin. (2⁶)–(2⁸).

(2⁶) Amenzile aplicate de către comisia administrativă de pe lângă autoritatea publică locală executivă pentru contravențiile prevăzute la art. 398 se virează în bugetul local respectiv.

(2⁷) Amenzile aplicate de către organele Serviciului Fiscal de Stat pentru contravențiile prevăzute la art. 263 alin. (2) se virează în bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2⁸) Amenzile aplicate pentru săvîrșirea contravențiilor prevăzute la art. 404 se virează în bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

(2⁹) Amenzile aplicate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru săvîrșirea contravențiilor prevăzute la art. 413 se virează în bugetul fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

(3) Contravenientul este în drept să achite jumătate din amendă stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral, cu excepția cazului în care a fost contestată decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale și contravenientul nu și-a retras cererea de contestare a deciziei, emisă asupra cauzei contravenționale, pînă la recetarea judecătorească.

(3¹) Evidența executării sancțiunilor amenzilor se ține în Registrul debitorilor. Conținutul Registrului debitorilor, modul de ținere a acestuia și modul de evidență a executării sancțiunilor amenzilor se reglementează de către Guvern.

(4) Dacă persoana fizică sau juridică nu a achitat amendă în decursul a 30 de zile de la data stabilirii acesteia, se va proceda conform reglementărilor Codului de executare. În cazul în care achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei ori a insuficienței bunurilor sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii, după caz, cu:

- amendă în mărime dublă, care însă nu poate depăși limita maximă a sancțiunii cu amendă prevăzută de norma materială contravențională sau de prezentul articol;

b) privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an;

c) muncă neremunerată în folosul comunității, calculindu-se o oră de muncă pentru o unitate convențională, durata muncii fiind de cel mult 60 de ore;

d) arest contravențional, calculindu-se, o zi de arest pentru 2 unități convenționale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile. În acest caz, se va ține cont de restricțiile prevăzute la art.38 alin.(4).

(5) În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite pentru contravențiile prevăzute la art. 228–245 poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.

(6) Pentru situațiile enumerate la alin.(4) lit.a), c) și d), privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an poate fi aplicată ca sancțiune complementară.

(7) În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite persoanei juridice poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(8) Amendă se înlocuiește de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza, la demersul acestuia sau al procurorului care a examinat cauza. În cazul în care sancțiunea este aplicată de către instanța de judecată, înlocuirea se efectuează de către instanța care a judecat cauza în fond, la demersul executorului judecătoresc.

Articolul 378. Dreptul la apărare

(1) În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.

(2) Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).

(3) În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștință persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.

(4) În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales i se desemnează, în modul stabilit de art. 167 alin. (1¹) din Codul de procedură penală, un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Articolul 383. Cheltuielile aferente procesului contravențional

(1) Cheltuielile de administrare și de conservare a probelor, de retribuire a apărătorului, alte cheltuieli aferente procesului contravențional se suportă de contravenient, dacă a fost aplicată o sancțiune contravențională, în modul stabilit de legislație. Plata cheltuielilor judiciare se efectuează în conformitate cu art. 229 din Codul de procedură penală.

(2) Victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului și a cheltuielilor suportate în procesul contravențional în ordinea procedurii civile, cu excepția cazurilor cînd nu există divergențe asupra întinderii acestora.

(3) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.

Articolul 387. Victima

(1) Este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.

(2) Victima își realizează drepturile și își execută obligațiile personal ori prin reprezentanți, în condițiile legii. Dacă victima este un minor sau o persoană în stare de ireponsabilitate, drepturile ei sînt realizate de reprezentanții săi legali în modul stabilit de prezentul cod.

(3) Victima are dreptul:

- la înregistrarea neîntîrziată a cererii sale în modul stabilit, la soluționarea cererii de către agentul constator, la informare privitor la decizia adoptată;
- să prezinte documente, alte mijloace de probă în vederea confirmării pretențiilor sale;
- să-și retragă cererea în cazurile prevăzute de lege;
- să atace decizia autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
- să fie asistată în procesul contravențional de un apărător ales;
- să ia cunoștință de toate procesele-verbale ale acțiunilor procesuale la care a participat, să ceară completarea acestora sau includerea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- să ia cunoștință de materialele dosarului contravențional după încheierea acțiunilor agentului constator întreprinse în vederea constatării faptei contravenționale și după remiterea dosarului spre examinare și să noteze orice informații din dosar;
- să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal cu privire la contravenție, deciziile luate și hotărârile adoptate în cauza respectivă;
- să i se elibereze, la solicitare scrisă sau verbală, copii de pe alte materiale decît cele indicate la lit. e¹), cu respectarea regimului informațiilor care constituie secret de stat, bancar, comercial, al informațiilor oficiale cu acces limitat sau al datelor cu caracter personal. Copiile se eliberează contra unei plăți stabilite de către Guvern, care nu va depăși cheltuielile suportate de către agentul constator sau de către instanța de judecată pentru eliberarea acestora.
- Victima este prevenită în scris că răspunde pentru declarații calomnioase.

(5) Victima este obligată:

- să se prezinte la citirea autorității competente, să dea explicații la solicitarea acesteia;
- să prezinte, la cererea autorității competente, documente și alte mijloace de probă de care dispune, mostre pentru cercetare comparativă;
- să accepte, la cererea autorității competente, a fi supusă examenului medical în cazul în care pretinde că i s-a cauzat un prejudiciu fizic;
- să se supună dispozițiilor legitime ale reprezentantului autorității competente sau ale președintelui ședinței de judecată.

(6) Victima are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

Articolul 448. Contestăția împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8).

(2) În cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a percepării despăgubirilor materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.

(3) Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constator și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a percepării despăgubirilor materiale.

(4) Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza. În cel mult 5 zile de la data depunerii, agentul constator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.

(5) Contestația depusă conform alin. (1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constator.

(6) În cazul prevăzut la alin. (2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea deciziei.

(7) Depunerea contestației peste termen, conform alin. (3), nu suspendă executarea deciziei agentului constator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.

(8) Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.

**Solicitare privind depunerea declarației cu privire la identitatea conducătorului
vehiculului în momentul săvârșirii contravenției**

Seria DCT | | | |
Nr. | | | | |

Contravenție constatată cu mijlocul tehnic certificat/omologat și verificat metrologic:

Identificatorul zonei de supraveghere, adresa locației de amplasare Modelul, numărul mijlocului tehnic, buletin de verificare metrologică
valabilitate

Agent constatator _____,
Numele, prenumele, funcția deținută
conform materialelor procesului contravențional am
stabilit la data __/__/__, în _____
locul comiterii
cu vehiculul de model _____, cu nr.
de înmatriculare _____, proprietar/posesor al
cărui este:

Numele, prenumele persoanei fizice/denumirea persoanei juridice

Domiciliul persoanei fizice/adresa juridică a persoanei juridice

Foto nr.1	Foto nr.2
Foto nr.3	Foto nr.4

a fost comisă fapta exprimată prin _____
esența încălcării
_____ norma materială încălcată din Regulamentul circulației rutiere

care se sancționează în conformitate cu prevederile art. _____ alin.() din
Codul contravențional cu amendă de la _____ pînă la _____ unități convenționale, cu
aplicarea a _____ puncte de penalizare

În conformitate cu prevederile art. 33 alin.(1) lit.b) din Legea nr.131-XVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier și ale
art. 443¹ alin.(2) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24.10.2008,

SOLICIT:

Pînă la __/__/__, să depuneți la agentul constatator, declarație cu privire la identitatea persoanei căreia i-ați încredințat
vehiculul _____, cu numărul de înmatriculare _____, proprietar sau posesor al cărui sunteți, pentru a fi condus la
__/__/__, ora __/__/__, pe drumurile publice, conform formularului anexat.

Important:

1. La momentul depunerii declarației a avea cu sine actul de identitate și foaia de parcurs pentru data contravenției indicată mai sus, în cazul
persoanei juridice.
2. Omiterea prezentării de către proprietarul sau de către posesorul vehiculului a declarației cu privire la identitatea conducătorului vehiculului, în
termen de 10 zile lucrătoare din data înmânării solicitării agentului constatator, dar nu mai mult de 30 de zile de la data publicării solicitării pe
pagina oficială a autorității din care face parte agentul constatator, atrage răspunderea prevăzută la art. 234 din Codul contravențional al RM
(amendă de la 27 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice; amendă de la 45 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice),
cu excepția cazului în care proprietarul sau posesorul vehiculului a fost depus de acesta în mod ilicit.
3. În cadrul procesului contravențional, aveți dreptul să fiți asistat de un apărător (avocat), cu care să Vă prezentați la termenul fixat.
4. Drepturile și obligațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional stabilite de Codul contravențional sunt menționate pe
partea verso.

Agent constatator _____ Numele, prenumele, semnătura electronică

Data emiterii: _____

**Notă: Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000081-003 înregistrat în Registrul
de evidență al operatorilor de date cu caracter personal.**

- - - - - Formularul anexat

DCT 	Declarație (se completează de către persoana citată)
-----------------	--

Subsemnatul, _____,
Numele, prenumele persoanei fizice /denumirea persoanei juridice
Proprietar/posesor al vehiculului _____, cu numărul de înmatriculare _____,

DECLAR:

(se completează compartimentul nr. 1 sau nr. 2)

1.	La __/__/__, ora __/__/__, vehiculul _____, cu numărul de înmatriculare _____ a fost condus de către mine personal , pentru ce semnez _____ .Data __/__/__
2.	La __/__/__, ora __/__/__, vehiculul _____, cu numărul de înmatriculare _____ a fost încredințat pentru a fi condus pe drumurile publice cetățeanului: 1. Nume _____ 2. Prenume _____ 3. Codul personal _____ 4. Data nașterii __/__/__ 5. Tel.de contact _____ 6. Viza de domiciliu _____ Confirm prin semnătură, că datele prezentate sunt veridice _____ . Data __/__/__

Drepturile și obligațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(1) – abrogat.

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- a) la apărare;
 - b) să cunoască fapta imputată;
 - c) să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;
 - d) să anunțe, în cazul reținerii, în termen de o oră din momentul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
 - e) să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
 - f) să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
 - g) să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor;
 - h) să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
 - i) să prezinte probe;
 - j) să formuleze cereri;
 - k) să conteste decizia asupra cauzei;
 - l) să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
 - m) să ceară recuzarea reprezentantului autorității competente să soluționeze cauza contravențională, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
 - n) să solicite audierea martorilor;
 - o) să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constatare și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
 - p) să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constatare, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;
 - q) să se împace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;
 - r) să fie informat de agentul constatare despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
 - s) să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;
 - t) să retragă orice plângere depusă personal sau de apărător în interesele sale;
 - u) să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.
- (3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.
- (3¹) Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.
- (4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:
- a) să se prezinte la citirea autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
 - b) să accepte, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;
 - c) să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sânge și de secreții ale corpului pentru analiză;
 - d) să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constatare competent sau a instanței;
 - e) să se supună dispozițiilor legale ale agentului constatare și ale președintelui ședinței de judecată;
 - f) să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședințe fără învoirea dată de președintele ședinței.
- (5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.
- (6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 378. Dreptul la apărare

(1) În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplină exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.

(2) Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).

(3) În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștință persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.

(4) În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales i se desemnează, în modul stabilit de art. 167 alin. (1¹) din Codul de procedură penală, un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Articolul 448. Contestația împotriva deciziei agentului constatare asupra cauzei contravenționale

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatare sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatare este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copie de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8). [...]

(4) Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatare care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constatare expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă. [...]

Anexa nr. 6
la Regulamentul cu privire la evidența
unică a contravențiilor, a cauzelor
contravenționale și a persoanelor care
au săvârșit contravenții

Denumirea organului abilitat cu competențe de constatare, examinare și/sau soluționare a cauzelor contravenționale

R E G I S T R U
DE PRIMIRE ȘI FOLOSIRE A FORMULARELOR CU NUMEROTAȚIE SPECIALĂ

(subdiviziunea)

Început la _____ 20__
Încheiat la _____ 20__

Capitolul 1. Primirea formularelor (primele 10 foi)

Nr. d/o	Data recepționării	De unde au parvenit formularele și în ce bază (<i>denumirea și numărul documentului</i>)	Denumirea formularelor	Cantitatea	De la nr. _____ Până la nr. _____	Formularele au fost recepționate de (<i>funcția, numele, semnătura</i>)
1	2	3	4	5	6	7

Capitolul 2. Consumul formularelor
(pentru fiecare denumire de formular se eliberează foi aparte)

Nr. d/o	Data eliberării	Denumirea formularelor	Cantitatea	De la nr. _____ până la nr. _____	Funcția, numele, semnătura agentului constatator care a recepționat formularele	Formulare returnate (<i>denumirea, seria, numărul</i>). Data, funcția, numele, semnătura persoanei responsabile de evidența contravențiilor
1	2	3	4	5	6	7

Anexa nr. 7
la Regulamentul cu privire la evidența
unică a contravențiilor, a cauzelor
contravenționale și a persoanelor care
au săvârșit contravenții

Denumirea organului abilitat cu competențe de constatare, examinare și/sau soluționare a cauzelor contravenționale

**REGISTRUL
DE EVIDENȚĂ A CONTRAVENȚIILOR**

Început la _____ 20__
Încheiat la _____ 20__

Nr. d/o.	Seria și numărul raportului privind înregistrarea contravenției. Seria și numărul deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator, în cazul contravenției flagrante	Data (<i>ziua, luna, anul</i>) aprobării raportului privind înregistrarea contravenției sau emiterii deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator, în cazul contravenției flagrante	Data (<i>ziua, luna, anul</i>) recepționării raportului privind înregistrarea contravenției sau deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator, în cazul contravenției flagrante	Încadrarea juridică a faptei contravenționale	Datele persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional (<i>nume, prenume – persoană fizică; denumire – persoană juridică</i>)
1	2	3	4	5	6

Calitatea, numele și prenumele agentului constatator care examinează sau a examinat cauza contravențională.	Denumirea, seria și numărul actului procesual de decizie, cu excepția deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator, în cazul contravenției flagrante	Soluția asupra cauzei	Seria și numărul chitanței de încasare a amenzii la locul constatării contravenției	Hotărîrea judecătorească contravențională.
7.	8.	9.	10.	11.